

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Lalkraštis
LEITUVIŲ SOCIJALISTŲ SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 32. Philadelphia, Pa. 6 d. Rugpjūčio, [August] 1909 m. Met. V.

Paskolintos Nuomones.

Mūsų Sąjungoj permažai inteligentiškų spėkų... Stokams inteligentijos, stoka vadovų...

Tankiai išgirsi tai kalbant. Tiesa. Mums stoka vadovų. Kiti prideda: «gerų vadovų». Aš sakysiu: vadovų-socijalistų mums stoka. Iš darbininkų da nieks, gali sakyti, nesuspėjo apsišviesti teip, kad galėtų but tikru vadovu, o inteligentų pas mus visai nėra...

Kokiu vadovu turi buti socijalistas? «Vadovas» tankiai turi paniekos prasmę, reiškiančią kone «demagogą» žmonių—vadovą klaidintoją. Socijalistas turi pirm visko žiurėti, kad nepasiliktų neteisingu žmonių vadovu. Jam nepritinka pasikėsinti prieš demokratijos principus. Tai yra mažas reikalavimas: ne sakau jau social-demokratijos arba socijalistų principus. Teipgi jau nesakau, kad jam absoliutiškai nevalia pasikėsinti prieš tuos principus, nesakau, kad vieton pasikėsinti, jo priedermė yra aiškinti juos žmonėms, kad suprastų ir patį mokėtų save «vesti» be «vadovų», kurie visados, noroms—nenoroms, tampa netikrais vadovais: kaip tik įgyja garbę, tuo ima sauvališkai elgtis, o jei atsitaiko proga visuomenę išnaudoti, tai ir pasidaro jos ponu. Dėlto socijalistai—darbininkai turi pirm visko žiurėti, kad jų vadovai,—inteligentai, arba ir iš pačių darbininkų kilę,—niekuomet neturėtų progos suminti demokratiškus principus (žmonių savyvaldytės pamatus), o jei kas pasikėjo prieš tuos prin-

cipus, tai rupintis, kad tatai būtų atitaisyta. Teipgi reikia žiurėti, kad ir atitaisymas būtų, kiek tai galima, demokratiškas.

Kiekvieno socijalisto pirmuoju ir svarbiausiuoju uždaviniu yra: auklėti ir vienyti darbininkų klesą, kad ji pritinkančiai pasitiktų neišvengiamai įvyksiančią socijališkąją revoliuciją (visuomenės surėdymo perversą), per kurią užtekės naujosios gadynės aušra—socijalizmas. Nesakoma: «mokyti», bet «auklėti»,—apšviesti, išlavinti, kad žinotų, kaip apsieiti ir save vesti politiškame ir socijališkame gyvenime. Kad tas lavinimas būtų spausdintais žingsniais pirmyn, kad vis augtų ir augtų susipratusiųjų darbininkų minia, kad ji rįstųsi į sąjungas, ar kitokiais vardais vadinamas draugijas, pirmiausia turi but pačiai tai miniai proga vesti savo reikalus, rupintis jais. Ne keli vadovai turi tuo rupintis; jie neturi teisės pasakyti į draugiją: «reikalų tokios draugijos negali vesti tie, kurie nori pasimokyti, tai yra plati minia, priklausanti prie tos įstaigos...», sprendimas apie juos gali but pavestu tik ypatomis augščiausio intelektuališko išsivystymo». Tai žodžiai Tėvynės Mylėtojų Draugijos prezidento Balevičiaus, pasmerkusio visuotinąjį balsavimą (referendum). («V.Liet.» N19--09). Jis tvirtina, kad TMD. nariams negali but pavesta «ko jie nesu-

pranta», ir štai iš jų atimta visoks balsavimas, net toks, koks seniau toje draugijoje buvo, net toks, koks buvo ir yra rusiškai-despotiškos valdžios kenčiamas Lietuvos valsčiuose!

Draugijos nariai nori «pasimokinti». Bet ar tokia draugija «mokina» narius, kaip jie turi kilti ant «augščiausio intelektuališko išsivystymo» laipsnio, ar ji atlieka savo uždavinį, ar auklėja minią? Ne, ne! Ji atsistojo į tą kelią, kuriuo «susipratusieji» (net ir tų p. Balevičius nenor prileist prie reikalų vedimo, kad nepralengtų jo genijaus—ypatos augščiausio intelektuališko išsivystymo) neis, o nesusipratusieji bus vedami tų «genijų»—demagogų.

Turiu priminti čia tai, ką rašiau «Kovos» N2, š.m.: «Paprastose draugijose iniciatyva ir referendum reiškia tų draugijų bujojimą, sąnarių pasidauginimą ir—kas svarbiausia—jų apšvietimą, susipratimą, drąsą ir energiją prie darbo savo organizacijos labui».

T. M. D. ir Susivienijimas Liet. Am. panaikino referendum. Ne tos draugijos panaikino, tik jų netikri vadovai. Jų tikslai aiškūs. Jiems reikia išsikelti ant visuomenės. Tai mūsų liberalai, tai smulkiosios buržuazijos atstovai. Kad įgyti minioje garbę (butinai surištą su nauda), reikia kitus minios narius apskelbti nieko «nesuprantančiais» ir atimti iš jų susipratimo progą. O tada tarp tamsuolių tai ir su menka išminčia gali būti «ypata aukščiausio intelektuališko išsivystymo». Toliaus, kad tokių «genijų»—tautos mylėtojų pasikėsimas prieš tautos gi «intelektuališką išsivystymą» neišrodytų aiškia demagogija, tai nurodo, kad referendum praktikoje pasirodė negeru daiktu, nes tik per jį gali visoki intrigantai (butinai socialistai!) daryti betvarkę, vesti šlykščią agitaciją ir t.t. Tai paprasta atgal žengiančiųjų giesmė, giesmė pseudo-visuomenės veikėjų, besigiriančiųjų didvyrių, kurie dieną ir naktį savo «intelektą (protą) vysto», kaip lengvu būdu pralobti, kad ir «numylėtos tautos» skriaudomis. Tatai yra aišku ir visai nėr ko stebėtis.

Kur-kas navatniau išrodo, kad ir tarp socialistų yra tokios nuomonės. Tos nuomonės, man rodos, nėra jų nuosavybė: jos yra paskolintos nuo minėtų «genijų». Ir dėlto, rodos, nereikėtų mums atkreipti į tai atydą: «skola—ne rona, neužgis», ją turės atiduot iš ko pasiskolino. Tačiau tokios nuomonės atsiranda tarp mūsų inteligentų, o darbininkai joms nesipriešina.

«Lietuvos» N29 patilpo platus aprašymas «Chicagos 4-ųjų L.S.S. kuopų susirinkimo» (pas mus vadinasi «konferencija»), įvykusio 10 d. liepos. Neminėsiu garsiųjų mūsų «inteligentiškų spēkų» pasikrutinimo, kame daugelis draugų išvadinta «provokatoriais», «Azefais», nes tie d r a u g a i netekę nė lašo užsitikėjimo, visus mūsų veikėjų darbus vadina «provokatoriškais», teip, kad nėr kas daugiau jiems atsakyti, kaip tik jų pačių žodžiais paabejojant apie jų darbus... Net «Lietuvos» korespondentas, abelnai prieš socialistus užsitašęs, stebisi iš tokių kalbų. Rimčiausiai kalbėjęs Gugis. Koresp. rašo: «Gugis kalbėjo apie Pusk (unigio) nurodytą oficiališką kelią, jog jis yra netikęs, nes juom niekur nedaėsi, o jei ir daėsi, tai jau gal nė Puskunigio nebus. Lygiai kaip pas prezidentą: nuo majoro pas gubernatorių, nuo to pas ministerį, nuo to

vėl pas ką kitą, kol visi apie tai užmirš ir nustos vertės tavo reikalas. Nurodė, kad tai žmonės nepribrendę, jog išrenka višininikus nepribrendusius». Antra: «Gugis nurodo, jog tik L.S.S. viena turi dabar pas lietuvių referendum, bet jei teip eisis, tai ir ji turės refer. panaikinti».

Rinkimai per referendum ėjo negerai. Ar gi iš to tik-tai toks išvedimas tegali būti, kaip drg. Gugio? Ar gi negali būti kalbos apie jo pagerinimą? Ar dėl jo nenusisekimo, per mūsų gi pačių nerupestingumą, turėsime jį «panaikinti». Aš misliju, drg. G. tą nuomonę pasiskolino lig laikui nuo mūsų tautos mylėtojų... Kaip sakiau, ne tik tarp mūsų inteligentų (drg Gugis, be abejo, reikia priskaityti prie proletariškosios inteligentijos) yra tokios nuomonės, bet ir tarp pačių darbininkų. Toje pačioj konferencijoj tarp 30 delegatų, be abejo, turėjo būti ir darbininkų. Bet ir kitur yra tokia dvasia, kuri Sąjungos kasčiams užėjus, kur buvus, nebuvus ir išlenda lyg įla iš maišo. Teip nedemokratiškai padaro tankiai darbininkai, kurie skaito save susipratusiais, arba jaučiasi esą vadovais, arba net literatais... Matyt, jau to «inteligentiškumo» toks pamatas, kad su juo žmogus negali, rodos, būti teisingu demokratu ir socialistu... Gal man kas primys: ugi kad ir «Kovos» redaktorius ne sykį buvo despotu ir cenzorium pavadinatas, tai kaip jis gal nurodinėt kitų nedemokratiškumą. Tiesa. Gali daugeliui pasirodyt tas ar kitas darbas nedemokratišku, bet reikia atminti tą, kad demokratizmas nereikia tokią žodžio ir spaudos laisvę, kad galėtum kalbėti ir rašyti purvais, rodytis visągalinčiu individualistu, su neaprobežiuota laisve. Draugijos nariams reikia save šiek-tiek susivaldyti, jeigu nori, kad draugija nepakriktų, reikia su viens kitu taikytis, reikia daug ką ir užtylėt, taigi ir ne viską galima rašyti, jeigu nenori, kad kultų vaidai, kurie ardo organizaciją. Negalima tylėt tik prieš principų, tilsaslių, idealo mindžiotojus, negalima tylėt prieš visus tuos, kurie nežiurėdami, ką nuo jų upo gali pakrikkti organizacija, stengiasi įvesti savo «pažvalgas», kurių patįs nėra sau išsiaiškinę ir šiandien vadinasi socialdemokratais, ryto—maksimalistais, paskui anarchistais, ant galo nė šiuo, nė tuo. Toki yra prisiskolinę svetimų pažvalgų, nuomonių po truputį, ir tą skolą kartais umai sugražina arba užmiršta. Buvo pas mus tulų ypatų bandymai ir dabar paskutiniu laiku jie pasirodė (New Yorko valstybėj); šiaip ar teip įvesti į L.S.S. tokią «tvarką», kad kiekviena kuopa būtų visai savistovi, su savo programu, savo taktika, visai nežiurint v i s o s Sąjungos programo, konstitucijos—šitų dalykų visai nereikia. Viena kuopa—pavyzdžiui—skelbs socializmą, kita anarchizmą, trečia bus revoliucijoniška, kita skelbs ramųjį anarchizmą, ketvirta bus teip sau pirmėiviška, na, ir visos dirbdamos visuomenėje kovos tarp savęs, savo tikslus girs, o kitos kuopos tikslus ir darbus peiks; viena sakys į žmones: prisidėkit prie mūsų kuopos, anoji niekai! Kita šauks: tik mūsų kuopos tikslai žada darbininkams laimę, prisidėkit prie mūsų, anie tik suvadžioja! Ir kas gali išvirtti iš tokio mišinio! Košelyna! Darbininkų vienijimas ir apsišvietimas būtų miręs. Tokias kuopas vadina «frakcijomis». Paskutiniu laiku apie jas ėmė vėla šiek-tiek rašyti. Pernai, užper

nai skelbėsi socialistais-revoliucionieriais, maksimalistais, net anarchistais, atgalo vienu žodžiu «Lietuvoje» pasivadino «radikalais», o dabar «V-bėj L.» apsiskelbta «socialistais-pirmeiviais». Jų esą New Yorko ir Chicagos apylinkė, o Pensylvanijoje ir Naujojoje Anglijoje esą «soc.-konservatoriai». Tatai sprendžiama pagal V-to susivaziavimo delegatus (žiur. «V.L.» N22). Iš New Yorko atėjo tikros žinios, kad vėla atnaujinama klausimas apie «laisvų» kuopų «federaciją». Šiuo tarpu kalbama, kad «Kovoje» būtų talpinama visokių «frakcijų» reikalai (turbūt vieton Sąjungos reikalų). Kas iš to būtų, tai jau galima suprast. Redaktorių norima pastatyt tokį, kuris būtų «bepartyviškas», tarnautų tik už algą, o ne dėl savo persitikrinimų, ne dėl idealo. (Reikia priminti, kad toki reikalavimai jau seniau buvo—kam, girdi, redaktorius peikia maksimalistus bei anarchistus; mat jis turįs išsžadėt savo idėjų ir tik dirbt už algą!) Bet aiškiai matyt tų draugų noras pastatyt redaktorių tokį, kurs nesutinka su socialdemokratų tikslais ir taktika (kovos būdu), taigi ir su L.S.S. programu, ir amerikiečių Socialistų Partija, kurią L.S.S. nuo pat savo susitvėrimo iki šiai dienai pripažįsta ir remia.

Nereikia jau aiškinti, kad Sąjungai pasidalinus į daugelį «frakcijų» ji greitai laiku žlugtų. Mūsų idealistiški veikėjai nepaiso, ar darbininkų vienybė ir apšvietimas eis pirmyn, ar nueis su vėjais, bile tik savo užsimanymą atsiekus šiandien, o kas rytoj, poryt bus—jie neapsvarsto.

«Kovoje» buvo ir gali būti aiškinama visokios revoliucijinės sriovės, kaip ir reakcijinės. Bet «Kovoje» negali būti visos tos sriovės siulomos, pagiriamos skaitytojams. Džiaugiamės, kad Babilonijos bokštas šiandien ne didelę turįtekę—nors nesuipratimai atsiranda, bet vėl pradėdame vienas kitą suprast ir vaidai—griuvimas pasibaigia,—ar gi norėtume iš Sąjungos daryt tikrą Babilonijos bokštą! Ikišiol L.S.S. su savo organu stovėjo ant socialdemokratiškų arba (jei to žodžio kai-kurie nekenčia) marksistiškų pamatų. Atsitraudamas nuo «Kovos» redakcijos, tikiuosi, kad «Kova» ir toliau nenueis nuo to pamato. L.S.S.-gai reikia tik geresnio susitvarkymo,—jos organizacija su visoms įstaigoms ir referendumu yra gera,—susitvarkius, arba, kitaip sakant—geriau pažinus savo tvarką, neužilgo galės tikrai pildyt savo istoriškąjį uždavinį: **o r g a n i z u o t i** (vienyti) ir lavinti lietuvius darbininkus. Joki kiti revoliucijoniški «istai» to uždavinio pirmoj vietoj nestato. Socialistai—marksistai (t.y. Markso mokslo pasekėjai) turi tatau užsivadę ir jų darbo pasekmės—milijonai suvienytų darbininkų, kovojančių už ateities surėdymą—socializmą.

Lietuviai—sąjungiečiai, jūs, kurie vienijotės matydami tuos uždavinius, jūs, draugai darbininkai, leiskite man da sykj priminti jums moksliškojo socializmo tėvo, Markso, žodžius pirmą syk išstartus apie 60 metų atgal ir dabar skambančius galingai po visą pasaulę tarp milijoninės darbininkų minios,—neužmirškite tų žodžių ir darykite, kad jie būtų gyvais. Štai jie: «Visų šalių darbininkai, vienykitės!»

J. Baltrušaitis.

Mūsų rašėjų atyda.

Baigdamas savo tarnystę prie «Kovos» (šis «Kovos» numeris yra paskutinis mano redaguotas ir to paties korekta jau ne mano skaityta) pranešu visiems draugams rašėjams, kad daugiau nesiųstu jokių raštų, priklausantių «K.» redakcijai. Atsiųsti mano vardu raštai gali susivėlinti iki suvaikščios pas mane iš redakcijos ir atgal.

J. Baltrušaitis.

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji skaitlinė yra senojo skaičiaus, antroji — naujojo.)

Rugpjūčio mėnuo.

- 26-8--1303 m. Žemės drebėjimas Žemaičiuose.—1866 m. Muravjovas, Kauno gubernatorius atstatytas.
27-9--1849 m. Maskolių armija siūsta Mikalojaus I. nuveikia Vengrijos revoliucionierius prie Temesvaro.
28-10--1890 m. Demonstracija 70.000 darbininkų Belgijoje dėl išgavimo visuotino balsavimo.—1897 m. Prasi-dėjo didelis laimėtas mūrininkų streikas—apie 2000 žmonių—Vilniuje.
29-11--1794 m. Vilnius vėl pakliuona Maskolijai. — 1899 m. Įstatymai atiduoti studentus į kariumenę.
30-12--1569 m. Liublino Unija. — Lietuvoje iš-nyksta feodalizmas. —1694 m. Maskoliai užima Vilnių.
31-12--1902 m. Vilimas II, Vokietijos ciesa, pasipik-tina iš savo bičiulių-klerikalų, kad neduoda pinigų dailos reikalams.
1-14--1864 m. Per maištus užmuštas šnipas masko-lius Kirjanov Bialozoriškių kaime (Šiaulių pav.). --- 1892 m. Genuos kongresas, social. atsiskyrė nuo anarkistų, įsteigė Valukų socialistų Partiją.

AR SOCIALIZTAI IŠKOVOS MOTERIMS LYGIAIS TEISES?

(Pabaiga).

Tas, ką kai-kurie vadina darbininko teisėmis, yra beteise darbdavio, darbo sąlygas paskiria ne pagal darbo vertę, bet pagal savo reikalą, t. y. kada gali kur iškišti išdirbius. Juo darbininkams yra didesnis reikalas parduoti savo spėkas, juo didesnis išnaudojimas ir pasipelnymas tiems, kurie perką tą spēką.

Tas išnaudojimas teip stebėtinau platinasi, kapitalistų godumas pradeda teip darbininkams grumoti, kad net valdžios, kurios visados palaiko turčius, galop rado reikalingu apginti darbininkų klesą, neduoti jai visiškai prapult, ir spiriant prie to socialistams išdavė teises apsaugojančias darbininkus ir išdalies apsaugojančias kapitalistus. Tosios teisės, žinoma lengvutės ir galimos turčių klesai apėti, jos neįstengia pastoti kelio išnaudojimui, aplengvinti vargšų našta.

Moters darbininkės, kurios organizuojasi savo reikalų apgini-mui, rekalaui tiesiog ir butinai:

- Įstatymiško uždraudimo naktinio darbo moterei.
- Uždraudimo darbo moterei įstaigose kenksmingose sveikatai, kas blogai atsiliepia ant moteries organizmo, teip pat ir ant sveikatos busiančių kūdikų.
- Sulyginimo užmokesčio moterei ir vyrui prie vienodo darbo.

d). Moterų-inspektorų, kurias rinktų pačios darbininkės.

Butinai reikalingu ir teisingu yra išgavimas teisių lygybės ekonomiškuose ir politiškuose dalykuose. Motinystė moterei reiškia mėnesius sunkumo, kančių ir keletą metų nuobodžių, rupestingų darbų. Motinišką globa didelę įtakmę daro į kūdikio sveikatą. Statistika parodo, kad laike bedarbių, krizio metais motinos, ne-gaudamos darbo, pasilikdavo namie prie vaikų, nors vargas ir skurdas kur kas labiau pasididindavo, vienok kūdikių myris žimiai sumažėdavo. Kuomet motinos eina darban, kūdikių gyvastis lieka neapsaugota.

Moters, dirbančios fabrikuose ar kitose įstaigose už menką užmokėsti, nieko negali susiūdyti, dėlto priverstos buna dirbti ir laike neštmo, su visų spėkų įtempimu iki paskutinių dienų; tokių moterų kūdikiai gema silpni arba ligusti. Po gimdymui moteris tuo vėla skubina į darbą, į sunkų fabrikinį darbą,—kaip tas atsiliepia ant motinos ir kūdikio, tai žino gerai pačios moters.

Visą tą baurumą supranta darbininkės moteris, dėlto kai—kurios pakėlė jau galvas ankštini ir rengias kovoti už geresnį būvį.

Supranta moters, kad darbas fabrikuose, ar kitose įstaigose joms neišvengtinai, vienok neturi josios prigulėti nuo pabriku. Moters reikalauja apribavimo darbo, apribavimo tokio, kad nekenktų jų sveikatai, kad darbas nebūtų priežaščia vaikų myrio.

Moterų susiorganizavusių į socialistų sanjungas, reikalavimu yra, kad būtų išdirbtos aplinkybės, kuriose moteris—motina turėtų užtikrintą atsilsį. Išdalinti darbo valandas taip, kad turėtų laiko apžiūrėti kūdikį, atsakančiai ir pati save, teipgi, kad turėtų normališką užmokėsti, kad negrumotų (kaip tai tankiai būna) badas bei nepriteklus.

S. D. Papeštakis.

SANJUNGOS REIKALAI.

Protokolas

II-ro Veik. Kom. L. S. S. A. Susižiavimo atsituvusio 25 d Liepos, Brooklyn, N. Y.

Susivažiavimas pribuvo: Iš 1—mo rajono J. S. Pruselaitis; II—S. Monkus; IV—J. K. Gilius ir P. Norkus; V—J. Jasilevičius; VI—A. Žimontas. Viso 6 rajonų atstovai. Apart to buvo prisijęsti sprendimai ir nuomos nuo atstovų: J. A. Šunskis, J. Balotas, J. Stasiulevičius. Pirmsėdžiu išrinkta J. S. Pruselaitis, sekretorium P. Norkus.

1. Skaityta pranešimai nepribusių rajonų atstovų ir esanti po ranka pranešimai kuopų, reikalavimai, paraginimai ir protestai.

2. Skaityta raportas Turtų Kontr. Komisijos. Pasirodė, kad nekurie naujai išrinkti viršinininkai nėra nariais LSSA, butent: A. Antonovas nuo pat pradžios prigulėjimo į LSS yra įmokėjęs tik 40%. V. J. Šliakys skolingas už 7 mėn., P. Puskunigis ir J. Strirbis skolingi už 6 mėn.

3. Drg. neužsimokėję mėnesinę per 6 mėn. ir nepranešę priežasties neužsimokėjimo nesiskaito nariais LSS.

4. Pasiremiant ant užtektinai esančių faktų, perejusias nominacijas pripažįstam už neteisingas.

5. Neteisinga nominacija davė netikrus rinkimus.

6. Rinkimus ir nominaciją panaikinti ir atšaukti.

7. Į laikinę administraciją paskirta:

a) Administratorium J. Grinius

b) Sekretorium A. Purvis

c) Pild. Kom. M. M. Račiūtė, J. Kačergius ir P. Nor-

kus.

d) Į redaktorius, Liter. Kom. ir Rev. Rem. Kom. nominuoti kandidatus, ir jie bus paskirti teip greit, kaip V. K. sekr. suspės susirašinėti.

e) Kol nebus paskirtas laikinis redak. jo vietą pildys J. B. Smelstorius.

8. Nominacija negalima pataisyti. Nutarta leisti išnaujo nominaciją ir rinkimas. Dėl tobulumo rinkimų skiriamas laikas 4 mėnesiai.

9. Nominacijas ir rinkimus tvarkys LSS sekr. po priežiūra P. K.

10. Neužsimokėję drg. virš 6 mėn. ir nepranešę priežasties neužsimokėjimo negali būti kandidatais į LSS viršinininkus.

11. Kandidatais negali būti neišbuvę 1 metų LSS.

PASARGA: Redak. ir admin. gali būti ir mažiau kaip metus išbuvę LSS.

12. Kartu su nominacija apskelbti tvarką nominacijos. Tą atliks P. K.

13. Galutinai iširti perėjusią nominaciją ir balsavimą pavesta komisijai iš trijų draugų: J. Pruselaičio, J. Šunskio; trečią šiedu pasiskirs.

14. Pasirodė, kad didelė dalim priežasties rezignavimo P. K. yra LSS sekretorius, kuris dangelį P. K. krivulių sulaikė. Sulai-kom buvo ir V. K. narių įnešimai. Šį pavesta iširti P. K.

15. Pakol nebus galutinai iširta (žiūr. §§13 ir 14) drg. Puskunigį suspensuoti. Po ištyrimui, V. K. pateisys ar apkaltys drg. P. Puskunigį.

16. Draugą P. Puskunigį, kaip dezorganizuojantį LSS, kaip neatliekantį savo užduočių ir kaip ne narių LSS, neleist į jokią kandidaturą į Centro viršinininkus ateinančiuose rinkimuose.

17. Redaktorius ir sekretorius neturi jokios tiesos sulaikyti arba netalpinti organe ar iškraipyti oficiališkų pranešimų bei nutarimų Cenrališkų LSS įstaigų.

PASARGA. 1. Už oficiališkų nutarimus ar pranešimus ar atsako ta įstaiga, kurios tie nutarimai yra.

2. Nepildant šio § redaktor. ar sekretor. tuojaus gali būti prašalintais.

18. Užtvirtinta Turtų Kontrolės Komisija susidedanti iš S. Monkaus, J. Juodžiukyno ir J. P. Valadkos.

19. Administr. privalo pildyti Turtų Kontrol. Komis. reikalavimus.

20. Turtų Kont. Kom. paims į savo globą visą nevartojamą LSS turtą ir išdavinėti administratoriui tik po tiek, kiek matys reikalingu.

21. Veikalą «Moteris ir Socializmas» talpinti «Kovoj» ir spausdinti brošiūrėlėmis, kurias neaptaisytas siuntinėti prenumeratoriams. Kad bus pabaigta spausdinti, prenumeratoriai gaus dar po 1 ekzemplierių.

22. Išrinkti svarbiausius nutarimus V susivažiavimo Bostone ir skiriami nuo protokolo perleisti per visuotiną referendum. Atliks P. K.

23. Išdirbt platesnes legitimacijas, kurias visi kandidatai į LSS Centro viršin. turi pripildyti. Atliks P. K.

24. Užklaust Konstitucijos Komisijos kodėl neveikiama konstitucijos reikaluose. Atsakymui paskirti laiką. Atliks LSS sekretorius ir P. K.

25. Turtų Kontr. Kom. turi surašyti visą LSS turtą, surinkti bilas ir knygas praėjusių metų ir viską pasiųsti peržiūrėti V susivažiavimo išrinktai komisijai.

26. Veikiamojo Komit. tvarka palikta ta pati su pridėjimu: V. K. sekretorius kaip tik patėmija, kurį nors V. K. narių nedalyvaujant, turi pranešti apie tai to rajono komitetui, kurį tas narys atstovauja.

27. Kadangi per sekretorių oficiališką kelias Chicagos kuopoms buvo užkirstas, ir kad nebuvo kam skūstis (Pildom. Kom.

Veikiamo

kuopų išteisinga.

Chicago 4-kuopų

panaikinti. Jūs vis

paukštai per V. K.

Veik 1K

Draugai te

pranešes «Kovos

protokala. Tena

Kurios kuo

«Kovos» ir paž

nutarimo lakštai neb

su balsav

Lik tai dienai, kurio

nepriskaityti.

darbus ir tvarka,

siųskit LSS sekre

sekr.

STABA: Sulyg Veik

nutarimų nuo rug

o ne P. Pusk

reikaluose su centro

A. Purvis, 218 W. 12

L. S. S.

Draugai ir Drau

Moteris ir Socializmas

ir laiko praleidimą

intelligentai nepali

darbo,—mūsų ir ger

ir minėta knyga už

—bet ir ver

savo susirin

užsėdėtume r

narys). Ir užden

per tą laiką bu

Draugės! Paduoki

tos knygos ii

šali, nes vaid

sekreterius

Ve k. Kom. Sekr

kad yra V. K. IV

(9 balsais) drg

Pa.

atstovais ant LSS sek

V. K. sekr.

su dvasiškijs

šeimyna.

pasinaudoti nyke

gijų darbininkų

rezignavęs buvo) Veikiamojo Kom. susivažiav. pasielgimą 4-rių Chicagos kuopų išteisina.

28. Chicagos 4-kuopų komisija ištyrimui balsavimų ir nominacijų—panaikint. Jos visus surinktus dokumentus perduot komisijai paskirtai per V. K.

Veik Kom. susivažiavimo sekr. P. Norkus.

Draugai temykit į "Kova".

Buvau pranešęs «Kovos» N30, kad balsuotume V-to LSS susivažiavimo protokolą. Tenais maž-daug duota informacijos, kaip reikia balsuoti. Kurios kuopos ar draugai nepatėmijot, tai paimkit tą numerį «Kovos» ir pažiūrėkit. Balsuokit iš «Kovos», šįmet atskiri nutarimo lakštai nebus siunčiami; už tai draugai nelaukit ir pasiskubinkyt su balsavimu. Laiko yra tik ligi 15 septembriaus. Lik tai dienai, kurios kuopos neprisiųs savo balsų, tai pasikui balsai bus nepriskaityti. Draugai! Žiūrėkim į savo dalykus visi, tai eis darbas ir tvarka, kaip medaus upe!

Balsus siųskit LSS sekretoriui šiuo adresu:

P. Puskunigis
731 N. Paulina str.
Chicago, Ill.

LSS Sekr.

P. Puskunigis.

PASTABA: Sulyg Veik. Komiteto susivažiavimo [skaityk protokolą] nutarimų nuo rugpjūčio 1 d. LSS. centro sekretorius yra A. Purvis, o ne P. Puskunigis ir to dėlei visoki susinešimai sąjungos reikaluose su centro sekretorium turi būt siunčiami šiuo adresu: A. Purvis, 218 W. 12th St. New York, N.Y.

J. B. Smelstorius.

L. S. S. Narių Atydai.

Malonus Draugai ir Draugės! Seniai jau yra pageidaujama knyga «Moteris ir Socializmas», bet nieko nepadarėme per mūsų apsilėidimą ir laiko praleidimą «vaidais», kuriuos jau antri metai kaip mūsų inteligentai nepaliauja dirbę ir slopinę mūsų «energiją» prie viešo darbo,—mūsų ir geriausi užmanymai lieka po kojų paminti! Teip ir minėta knyga užsiliko neišleista. Bet... netik ką minėta knyga neišleista—bet ir vertėjui da neatmokėta. Todėl mūsų 32-ros kuopos nariai savo susirinkime nutarėm atsisaukt į visas LSS kuopas, kad mūsų užsidėtume nepaprastą mokięstį 10¢ ant mėnesio (kiekvienas narys). Ir uždengus lėšas išleidimo, galėtū but knyga dovanai kurie, per tą laiką bus sąnariais LSS ir mokės tą mokięstį. Draugai ir Draugės! Paduokit ir Jūs savo nuomonės, jeigu nėra kitokių šaltinių tos knygos išleidimui. Imkimės už darbo! O vaidus padėkit į šalį, nes vaidai darbininko proto nelavina, o tik demoralizuoja!

32-ros kp. sekretorius

P. Kaušius.

Ve k. Kom. Sekretoriaus Pranešimas.

Pranešu, kad yra V. K. IV referendumu išrinktas jo sekretorium vienbalsiai (9 balsais) drg. J. Stasiulevičius, 31 E. Broad St. Hazleton, Pa.

Su skundais ant LSS sekretoriaus kreipkitės virš nurodytu antrašu.

Buęs V. K. sekr.

P. Norkus.

Buržuazija su dvasiškija niekina scocializmą kad, jam įvykus, suirsianti šeimyna. Mat jiems rupi, kad negalės, kaip dabar, pasinaudoti nykstančia nuo skurdo šeimyna ir turėti sau pigių darbininkų bei darbininkų. J. B.

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Nauja Partija Olendijoje. Birželio mėn. Amsterdamo mieste buvo 1-sis Olendijos (Hollandijos) socialdemokratų partijos susivažiavimas. Šita s-d partija da neseniai susitvėrė po susivažiavimui Deventere, kame įvyko skilimas senosios «soc.-dem. darbininkų» partijos. Į «socialdemokratų partiją» susidėjo visi «ortodoksiniai» gaivalai, arba marksistai, o «revizionistai»,—kurie sako reikią Markso mokslas «reviduoti»—peržiūrėt, nes jis dabar neatsakąs darbininkų gyvenimui—liko su senųjų soc.-dem. partijos vardu. Susivažiavimas daugiausia laiko praleido besvarstydamas apie tai, kaip elgties su senąja partija ir dabartiniais rinkimais į žemąjį Olendijos parlamento namą. Atidarant susivažiavimą pirmsėdis Wynkoop (Uainkop) išaiškino, kaip tula s. d. p. narių dalis vėla sugrįžo prie senosios partijos (s.-d. darb. p.); tačiau per tai s.-d. partija pasidarius da tvirtesnė, nes įgijo didesnį vienodumą ir vienybę. Jos įtekmės augimą parodąs jos organo «Tribunos» platini-masis. Per valstibinius rinkimus Olendijoje, sako, tik šita viena s.-d. partija tikrai kovoja už gryojo proletarijato politiškuosius reikalus, ji tik viena stamantriai kovoja už visuotino rinkimo teisę. Ji nemano jokiū būdu susidėt su kairiomsiems buržuazijos partijoms, kaip tai daro «revizionistų» frakcija. Wynkoop padavė savo rezoliuciją, kurią po ilgų ir smarkių ginčių priėmė. Rezoliucija nurodo, kad partija perstatys ir savo kandidatus tose vietose, kur ji turi įtekmę (Amsterdamo, Roterdamo ir Leydo apygardese) o kaip kur remti jau ir per pirmuosius rinkimus s.-d. darbininkų partijos kandidatus. Čia tai ir gimė karštos diskusijos. Kiti nurodinėjo šitą partiją yra pikčiausia ir pavojingiausia socialistų pamatų priešininke. Tačiau rezoliuciją dauguma priėmė. Susivažiavimas apdirbo programą «minimum». Unijų klausime patariama socialdemokratams eiti į jas ir tvirti naujas, kur nėra.

Atsisaukimas į visus brolius ir seseris amerikiečius.

Broliai ir Sesers! Kas iš Jūsų nėra girdėjęs apie skaudų Lietuvos literatų likimą, o ypač apie d-rą Vincą Kudirką, Pr. Vaičaitį, Mačį (Kekštą), Višinską, Lozoraitį, Biliuną, Edm. Steponaitį ir kitus, kurie eidami vienas už visus, o nebesulaukdami ėjimo visų už viena, krito bėlaiko pusiaukelėje po sunkia gyvenimo našta. Kritus be laiko, netikėtai, veikėjui—literatui, visa Lietuva verkia, gailėstauja, bet jau po laiku, o apie gyvenimo audrų laužomus Lietuvos stulpus nekiek, arba labai mažai Lietuvos visuomenė rupinasi.

Teip ilgiau buti nebegali! Gana krintančių aukų! Gana raudų! Gana be laiko mirusiems paminklų!...

Butinai yra reikalingas «Literatų fondas», kuris profesionališkiems literatams padėtų su audringomis gavienimo bangomis grumties. Dabar dauguma literatų, nors kaip žmonės gyvena bet kaip literatai žuva!...

Pernai p. Jokubiniui per «Tevynę» dėlei to dalyko pakėlus klausimą daug atsirado prielankių pritarimų ir net kelios dešimtys dolerių buvo sumesta, bet toliau, kaip paprastai pas lietuvius bėsama, šitas karštis atvėso ir nežinia kas su tuom «fondu» atsitiko. O Lietuvos literatai... kaip vargo, teip ir vargsta, gyvena didžiausiam neištekliniėje, varge ir... tankiai badauja, arba vos šiaip—taip diena už dienos gyvybę, su duona—vandeniu maitindamiesi, pratęsia.

Tai gi Jūs, lietuviai—amerikiečiai, kurie jau tiek daug dėlei Lietuvos atgaivinimo bei pakėlimo pasidaravote, didžią naudą visuomenėi pabarytumėte, kad ištikrųjų įsteigtumėt «Literatų fondą», ypač tie, kurie to reikalauja, gautų laikas no laiko medžiagišką palaikymą. Juk jau pernai darbas pradėtas, tik reikia sutvarkyti ir toliau darbuoties. Su pagarba

Jovaras
K. Stikelis

Šiauliai, birželio 10 d. 1909 m.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Kapitalistas pateko į kalėjimą. Neįtikima žinia, kaip iš Amerikos teismo, bet taip atsitiko. Kolorados valst. Newcastle mieste, garbingas anglių kasyklų savininkas Perry Coryell, keletą mėnesių atgal susitiko gatvėje neseniai pargrižusį angleką Lawsoną, kur 1904 metais buvo streiko vadovu. Apsimainius juodviem keletu karštų žodžių, kapitalistas išsitraukė revolverį—pykšt ir įvarė kulką į koją savo buvusiam darbininkui (t.y. priešui). Sužeistas apskundė į teismą tą kapitališkąjį anarchistą ir teismas nusprendė, kad jam užmokėtų šovikas \$2000. Kapitalistas visą turtą užrašė kam kitam, ir iš jo nieko negalėjo gauti nuskriaustasis. Tačiau teismas už atsisakymą atlyginti prisudytais pinigais, nubaudė jį 6 mėnesiais kalėjimo. Coryell pasielgimas buvo kriminališkas, bet teismas visgi nekirtė varnui į akį, kriminališkumo dėmę nuėmė ir taip nesunkiai nubaudė. Laikraščiai nepraneša, ar jį kartai da visai nepaleis be bausmės.

Vakarų Kalnakasių Federacijos susivaižavimas. Denvero mieste, Kolorados valst. liepos 18 d. prasidėjo 17-asis metinis susivaižavimas «Western Federation of Miners». Raportai parodo tos organizacijos kilimą: per metus sutverta 30 naujų kuopų; metai atgal ji turėjo skolos į 75 tūkst. dol., o dabar netur jos nė dolerio. Nuo 1906 m. iki dabar Federacijos narių skaičius dvigubai pasididino. Ji, kaip sakoma ir kaip bebėjo yra—dėlto taip auga, kad joje gerai pastatytas netik unijizmas, bet ir politiškas darbas. Ji stovi už socializmą. Pildomojo Komiteto («board») narys Hutchison įnėšė, kad organizacijos prezidento ir vice-prezidento vietos būtų panaikintos; jų darbą gali atlikti komitetas, kurio nariai tarnaus be algų.

Prieš skaitysiant sekretoriui raportą apie vidurinę Federacijos stovį, viešai buvo jo pasakyta, kad pinkertoniečiai ir speciališki šnipai, esanti tarp delegatų gali pasinaudoti ta medega savo šnipinėjimams. Tada publika, ne delegatai paprašyta išeiti. Kapitalistų Associated Press korespondentams taipgi nedavė vietos susivaižavime, dėlto, kad kapitalistų laikraščiai bauriai apie Federaciją rašė, ypatingai kada ėjo byla jos viršininkų (Moyerio, Haywoodo).

Streikai. Streikuoja apygardėje Ely, Nevados valst., 600 anglekasių, prigulinčių prie Vak. Kaln. Federacijos. Jie reikalauja dieninio uždarbio \$3.50 mažiausia, dirbantiems po žeme.

Apygardėje Pittsburgo, McKees Rocks'e, kaip buvo jau minėta, streikuoja 8,000 darbininkų, samdomų kompanijos «Pressed Steel Car Co.». Amerikiečių buržują laikraščiai dėl didesnės panickos kitaip nė nevadina, kaip «ateivių streiku». Iš tikrųjų ten ateivių daugiausia

Kaip praneša, tai kompanijos agentai Europoj skelbia, kad Amerikoj «gerovė» pilnai sugrižus, darbai gerai eina, tik važiuokit! Atvažiavusių esą daugiausia Austrijos gyventojų. Jie čia gauna darbą tik brangiai jį pirkdami nuo bosų. Beto, kompanija neišmoka reguliariško uždarbio, moka kiek kada ji panori. Tai daro, kad darbininkai neturi jokios sutarties, unijos, kad jie stengiasi į viens kito vietą patekti. Tačiau ir toki tamsūs, nesusivieniję darbininkai staiga suprato, kad nėr kas daugiau daryt, kaip stot ir kovot su ta begaline skriauda. Suprantama, neorganizuotas sukilimas daug blėdies padaro, riaušės kilo ir «kazokai» žudė, daužė «ateivius». Austrijos konsulis atsisakė kištis į tą dalyką—kas jam galvoj, ką Austrijos išėivius daužo. Teismas teipgi nesikiša. Pagalios po kelių dienų kovos, darbininkų prieteliams, susipratu siems unijistams ir socialistams, pradėjus aiškinti apie vienybę ir tvarką, riaušės iš tarpo streikininkų pradėjo pasiliaut. Abelnai jie nė nekėlė taip didelių riaušių; tik neretai vienur kitur—pradėdavo metyt akmenis ir plytgalius į policiją arba kareivius. (Nėr

abėjonės, kad tą darydavo ir šnipai—provokatoriai, kad paskui policija galėtų slopinti streiką).

Liepos 25 d. pranešama, kad streikininkai esą netoli išlaimėjimo. Kompanijos prezidentas Hoffstot sutiko apsaugoti darbininkus nuo fabriko viršininkų lupimo. Tik apie 500 darbininkų (iš 8000) nepriimsiąs atgal į darbą; 100 vadovų jau yra įtraukta į kompanijos knygas, kaip negerai žmonės... Prezidentas teipgi kalbėjosi su Austro-Vengrijos Konsuliu apie įsteigimą pasiteiraujamo biuro prie tos kompanijos dirbtuvių Schoenvilles miestelyje; biure būtų galima susikalbėt visoms aštuonioms kalboms, kurioms tie darbininkai kalba.

Streikikinkai laikosi dručiai. Turi daug šiaip pritarėjų. Pittsburgo krautuvininkai paaukavo apie 20 vežimų visokių valgomų daiktų (daržovių, mėsos, duonos ir t.t.). Suviršum 3000 šeimynų liepos 24 d. tapo aprupinta maistu. O badas jau buvo į jas pažiūrėjęs.

Kenoshas, Wis. — Odos dirbtuvėj, po firma Alleno ir sunų, priklausančią prie trusto, iškilo streikas. Čia teippat, kaip Mc Kees Rocks'e, dirbo daugiausia ateiviai, kurie kuobiauriausia buvo išnaudojami. Ten dirbą daugiausia lenkų, lietuvių ir slovakų. Streikininkai reikalauja panaikinti netikusią išmokėjimo sistemą, kokią neseniai čia užvedė bosas, nusižiūrėjęs į Chicagos gyvulių skerdyklas. Miesto majoras atvirai užstojo už darbininkus, sakydamas, kad jų reikalavimas teisingas, ir turėtų būti išpildyta. Tai jis pasakė, kada kompanija jau kreipėsi prie kariumenės. Majoro žodžius lietuviškai persakė streikininkams Wells, lenkiškai—Benzinski, slovakiškai—Kovalski. John H. Wells, žinomas tame mieste socialistas, kelis syk telefonavo lenkui kunigui, kad nura mintų savo parapijonų protus, bet kunigas nenorėjęs pagelbėt savo «vierniamsiems». Teip rašo «Dz. Ludowy» (Chicagoj).

Apie užmuštuosius — ša!

—Ką mes darysime, jei streikas tęsis? Tai yra lengvai atsakyta,—ir ji karčiai nusijuokė,—Dievas tiktai žino.

...Jis dirbo tiktai trumpą laiką, ir paskutinis jo uždarbis buvo 19 dolerių už dvi savaites. Mūsų randa buvo užmokėta, bet kompanija pasiliko už kitą mėnesį iš virsaus ir davė jam tik 6 dol. Dabar—streikas ir Dievas žino, ką mes darysime, jeigu jis negreit pasibaigs. Mūsų mokame 13 dol. randos kas mėnuo. Aš turiu trejetą vaikų, o pati esu tik ką išėjus iš ligonbučio, kur sirgau reumatizmu.

Paklausus man, kiek žuva dirbtuvėse, jaunesnėji moteris karčioj nusijuokė: «Ten buvo užmušta vyrų kur—tai daugiau, ką žmonės žino,—sako ji:—O kitiems vyrams buvo uždrausta šnekėt apie tai ir visi tylėjo, kaip ir niekur nieko. Aš žinau, kad per tris paskutinius mėnesius kasdien į Chartiers Valley ligonbutį atgabendavo sužeistų vyrų iš «Pressed Steel Car» dirbtuvių».

Šitas straipsniukas paimtas iš Gertrude Gordon pasikalbėjimo Schoenville miestelyje, šalyj Pittsburgo.

Ateivių Viliojimas.

Iš Pittsburgo (Pa) liepos 11 d. pranešama socialistų dienraštyje «Daily People» ši žinia:

Kad užtektinai žmonių galėtų pasisamdyti už «gana pigų» užmokėstį, tai būtų įtaisyta 2000 kokso pečių Connellsvilles lauke. Stoka pelno iš pigaus darbo yra kilus iš to, kad per paniką (križi) 10 tūkstančių kokso darbininkų išvažiavo į Europą. Iš to skaitliaus sugrižo tik 2,500.

Ateiviai bankeriai, gyveną koksiniuose miesteliuose,

DARBI

tarpu lietuvių
Lingerbergis, bu
buvo žinia, jau
patarnavęs
gubernatorium.
sėdi sau

liet. social
sąsiuvas fe
12 puslapių.

valstybėj
sesno pašov
kun. Noval
matant
savo avelių.

atsake parapij
norėjo išm

«Kovoj patil
ir viso judė

vis eina geryn.

Latvių socialde

visos Lat

jam tik 23 žmonė

nelalyvauti v

...

tesulygina

ir 20.

14 d. Chicagoj

Vargovinkų l

tos draugijos

korespdnė

buojuokdarsiški,

pirmoj vietoj, kaip

Wilkes-Bar

kal. F. J. Bagočių

liko toli numesta

galis be žado ir jo b

POLITI

Netikėtai iški

tapo apšauktas

spanijos su Moro

apimt kone visu

karę. Valdžia tuo

streikininkus i

svirtarinė Is

Geronoj stato g

suarė Tarragon

karė, kad kariumen

yra maldaujami kokso išdirbėjų, t. y. savininkų, kad jie teiktųsi nusiųsti į Vengriją ir Lenkiją (taigi ir į Lietuvą. Vert.) žodelį, pakeliantį tarp jų tautiečių melagingą paskalą, kad neva „geri laikai vėla čia užstojo“ ir „darbo yra gana visiems žmonėms, kurie sugrįžo“.

DARBININKO KRONIKA.

Šiuo tarpu lietuvių laikraščiai be gaileščio buvo pranešę, kad miręs Klingerbergis, budamas Jekaterinoslavo gubernatojium. Neįtikinama buvo žinia, jau tik dėlto, kad—kaipgi gali but, kad teip caro valdžiai patarnavęs buvęs Kauno gubernatorius būtų ir dabar tik gubernatorium. «Viltis ir praneša, kad tai buvusi klaida: tasaj skerdikas sėdi sau senate Peterburge, o miręs yra tik jo brolis».

Škotijos liet. socialistų organas «Rankpelnis» nuo N20 š. m. pradėjo eiti sąsiuvas formotu. Į plotį ir ilgį—mažas, bet už tai storesnis: 12 puslapių.

Michigano valstybėj, Alpena mieste lenkų katalikų kunigo Novakovskio sesuo pašovė du parapijonų, kuriuodu prigulėjo prie tų, ką norėjo kun. Novakovskį prašalint už parapijos skriaudas. Šovimas atsitiko matant vyskupui Richterui, kurs buvo atvykęs dirmavoti savo avelių. Ta kunigo «sesuo», rodos, nėra jo sesuo. Vyskupas atsake parapijonams, kad kunigo N. neprašalįsias; tie per prievartą norėjo išmest iš klebonijos. Tada ta sesuo ir ėmė šaudyt.

Neseniai «Kovoj patilpęs aprašymas Latvijos socialdemokratų susivažiavimo ir viso judėjimo. Ten išrodo, kad judėjimas neblogiausias ir vis eina geryn. O klerikališkoji Vilniaus «Viltis» šiaip pamini: «Latvių socialdemokratų labai esą sumenkėję. Neseniai buvęs visuotinas visos Latvijos socialdemokratų susivažiavimas, ir atvikę jan tik 23 žmonės. Blogiausia, kad nėra kasoje pinigų. Nutarta nei nedalyvauti visuotinamjame Rusijos socialdemokratų susivažiavime».

Skaitytojai tesulygina tat su aprašimu «Iš Baltijos krašto» «Kovos» N28 ir 29.

Liepos 14 d. Chicagoj buvęs 5-sis susivažiavimas «Lenkiškų ir Lietuviškų Vargonininkų Draugijos Amerikoje globoje šventos Cilijos» (toks tos draugijos vardas, išvertus iš lenkų kalbos.

«Tėvynės» korespondencijų skyriuje įvedama «telegramai». Kad tai būtų juokdarsiški, tai nebūtų įstabu, bet tie «telegramai» dedama pirmoj vietoj, kaip rimčiausia korespondencija. Štai N30 «telegramas» iš Wilkes-Barrių (toks ilgas, kad atsieitu apie 5 dol.) praneša, kad F. J. Bagočių telefono ir žiburio vielų elektra teip užgavo, kad liko toli numestas nuo kedės; pusgyvį nuvežė į ligonbutį, kur gulįs be žado ir jo brolis, kunigas (?) sakąs, kad «vargiai gyvens» ..

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Ispanija. Netikėtai iškilo revoliucija. Liepos 26 d. Barcelonos mieste tapo apšauktas visuotinas streikas, kaip protestas prieš karę Ispanijos su Morocco (Moroko). Tas politiškasis streikas pradėjo apimt kone visus miestus. Visur buvo daromos parodos prieš karę. Valdžia tuojaus įvedė «apgulimo stovį», arba karės teises ir ėmė streikininkus ir jų pritarėjus kardais ir kanuolėmis naikinti. Įvyko suvitarpinė Ispanijos karė. Streikininkai Barcelonoj; Tarragonoj ir Geronoj stato gatvėse barikadas, sunaikino telegrafus ir telefonus, suardė Tarragonrogoj vieną tiltą su dinamito pagelba, kitą sudegino, kad kariumenė negalėtų ant sukilėlių užplaukti; su-

degino šv. Antano bažnyčią su jos mokykla. Madride [sostapilė] visą darbą ir prekybą streikas sustabdė liepos 27 d.

Kadangi dvasiškija visada eina išvien su katalikiškąja Ispanijos valdžia, tai šiame sukilime žmonių kerštai laukiniu budu apsi-reiškia įvairiose vietose. Granolleryje sudeginta du klioštoriai, Amero mieste sudeginta karmelitų klioštorius; visur kila šauksmai miniose «šalin su dvasiškija».

Barcelonoj liepos 29 d. buvo baisus mušis kariumenės su streikininkais. Į porą simtų žmonių užmušta ir sužeista. Artilerija su kanuolėmis šaudydama sugriovė 23 murus. Sukilėlius apėmė ir tada valdžia su jais kuobiauriausia elgėsi: žudynės—kaip sako Amerikos laikraščių korespondentai,—buvo panašios į «Parižiaus Komuną». Nežinia kiek išžudyta. Valdžia ant laikraščių ir telegramų uždėjo aršią cenzurą.

Tas viskas darosi vardan grynųjų kapitalistų reikalų. Moroco šalyj Ispanijos kapitalistai valdo kasyklas [apygardėje Riff]. Vietiniai gyventojai įirtę ant ispanų ten padarė daug bledies. Ispanijos valdžia užstodama už savo kapitalistus padavė Morocco sultonui Mulai Hatidui nuostolių apyskaitą. Sultono valdžia atsisakė mokėt. Ispanijos valdžia tada apskelbė, kad karė su Moroco turi tęstis. Tada darbininkai, nenorėdami buti karės kanuolių maistu, pakėlė streiką ir dabar valdžia varo karę priešais savo pavaldinius. Žinoma, sukilimas teipgi neapmalšytas, karštuo-lių revoliucionierių—anarchistų upu pradėtas. Tos visos riaušės, kaip deginimas bažnyčių ir t.t. nėra tikrų revoliucionierių darbas, revoliucionierių, kuriems rupėtų vien visuomenės laimėjimas su mažiausiomis aukomis.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI.

«Liet Ūkininko» N26 atstovas Andrius Bulota rašo apie tai, «Ar galima yra atskira lietuvių atstovų kuopa V. Dumoje?» «Tankiai,—sakó jis,—tenka išgirsti klausimas, kodėl lietuvių atstovai netveria Dūmoje visai atskiros kuopos? Kodėl mūsų atstovai priklausó prie įvairių Dūmos frakcijų ar kuopų?» Į tuos klausimus tarp kit-ko jisai šiaip atsako:

«Per savo mažumą lietuviai—atstovai negalėtų gauti vietos beveik nei vienoje Dūmos komisijoje ir labai retai galėtų gauti žodį Dumos posedžiuose, nes dabar dažnai kalbėtojų surašas darosi pagal tai, kas pirmiau prie žodžio užsirašė. Kas—ten žiurėtų norų kuopos iš 4 žmonių? O jei ir gautų kartais tokios kuopos narys žodį, tai tik nesvarbiuose klausimuose, daugiausia per gudrumą, kokioms 5—10 minutų».

«Vienok iš to neišeina,—toliau rašo,—kad mes nebutume bandę tarp savęs susikalbėti dėlėi Lietuvos klausimų. Jau pradžioje Dūmos mes visi 4 buvome apsigyvenę drauge, kad parankiau būtų visiems susitarti dėlėi Lietuvos reikalų. Ir Dūmoje buvo kalbėta kartais vardan visų lietuvių atstovų. Ir paprastai tokiuose atsitikimuose mes visi susitardavome. Tik pastaruoju laiku, kuomet Kuzma išstojó iš socialdemokratų frakcijos, jisai vis mažiau ir mažiau pradėjo su mumis susižinoti. Kiti—gi mes 3 ir po tam, kaip Kuzma pagyvenęs su mumis drauge apie 3—4 mėnesius atsis-kyrė, laikomes kruvoj ir visuose klausimuose, kurie paliečia Lietuvą, einame išvien».

Taigi ir vėl pasirodo, kas per atstovas tas Kuzma... Atsisakė nuo socialdemokratų, atsisako ir nuo demokratų kuopos,—«Viltis» jį jau teisina... Ant galo išnašoje Bulota pasisako, kad jis ir jo draugai: Keinis ir Pažela kas mėnuo deda po 50 rub. «Lietuvos atstovybės reikalams», o darbiečių kuopon moką mokesčius skyrium. «Nei vienos kuopos Dūmos atstovai neišleidžia tiek pinigų viešiem reikalams»..

Įdomiai charakterizuoja mūsų korespondentus «Liet. Ūkininkas» (N24):

«Korespondentai Amerikos lietuvių laikraščių, kaip matyti, daug daugiau išsilavinę negu musiškiečiai (o gal tik taip pasitaikė). Matyti, kad su gramatika ir su sintaksio pusėtinai visi apsipažinę. Rašo—gi visi kaip susitarę: korespondencijose faktų mažai, bet pamokymų—ir vakarų įrengėjams, ir artistams, ir rezisieriams, ir veikalų autoriams, ir publikai, ir šiaip pašaliečiams, žodžiu, kam tik galima, tai begalės kiekvienoj korespondencijoje. Ir ne tik čia, bet ir Amerikos lietuvių laikraščiuose nuolatos matyti panašios korespondencijos. Reiktų tik permainingi miestų vardai, veikalų antgalviai ir žmonių pavardės, ir ta pati korespondencija, su visais pamokslais—moralais, tikty maž—ne prie visų Amerikos lietuvių kolonijų. Ypač daug barami rezisieriai, veikalų autoriai, o *daugiausia—kitų pažiūrų žmonės*».

«Vilniaus «Viltyje» (N70) koks K. Ž. stengėsi teoretiškai išrodyti, kad ir trečioji dūma ir aršiausi jos darbai yra iš-dalies geri ir niekad jų visiškai nupeikti, atmesti negalima esą. «Viltis» vis aiškiau eina į dešiniųjų pusę—turbut jau mato, kad laikas atejęs. Bet kas navatniausia, kad tasai K. Ž. neseniai buvęs demokratas! «Liet. Žinios» (N7) kritikuodamos tą jo «mokslą» sako:

«Ačiū K. Ž. už jo atlapumą. Ikišiol mes manėme, kad K. Ž., kaip «Lietuvos Ūkiniuko» pabėgėlis drauge su visa eile kitų pabėgėlių, tik dėlei *savo* naudos prisiglaudusių «Viltyje» gina viriausių sumanymus, nors į jų naudingumą netiki ir kovoja su pirmieisiais, nors patsai pasilieka dar tarp pirmievių. Dabar mums aišku, kad pabėgėliai jau visai pametė savo plunksnas. Sudiev».

O įženginiame straipsnyje «Išitikėkime savo įtegomis» «L. Ž.» rašo: «Gana tik pavartyti mūsų laikraščius. Seniau pasibijodami svetimos įtekmės, mes vengėme kritikos (turbut: kirilicos?), o šandien savo raidėmis skelbiame daugybę tokios medegos, kuri daug pavojingesnė už pačią kirilicą. Gana pasiskaityti nors tokių straipsnių, kurie pataria įstistikėti rusų Valstybės Dumai».

«Darbininkų Viltis» (N29) «satyros ir juoku skyriuje» randam pajuoktą kokią ten keikunę, kuri pavadinta «Tikra socialiste» (už tai, kad moka keikti!). Štai tas nepavikęs dialogas:

«Tik jau sakau Petrone. Kur tu taip išmokai keikti. Tas visai nepritinka tokiai jaunai mergaitei. Juk tu skaitaisi save susipratusia, o taip nepatogiai kalbi...

— A—a—a — «Shut up you son of a b...» Ak! tu ru...

— Eik, jau eik netikėle—begėdė.

— «I don't care». Mane taip išmokino socialistai...

— Ką?!... Koki socialistai?!...

— Nugį... «well»... Toki kaip aš pati...»

Argi čia satyra? arba nors juokas? «Mane taip išmokino socialistai... Nugį... «well»... Toki kaip aš pati...» Taip negalėjo sakyti nė kvailiausia paleistlicėžuvė. Čia tik matyti autoriaus nepavykus tendencija. Kad tokia keikunė gali vadintis socialiste, tai neužginčiojame, žinodami Chicagos «inteligentiškų spėkų» apsirėškimą..., bet kam tas nurodymas, kad neva visi toki?...»

«Žvaigždė» (tegu skaitytojas nesijuokia, perskaitęs tą vieną žodį...) 28-ame num. skelbia svietui kokio Blaivininko straipsnelį «Keli žodžiai girtuoklių ir bedievių pačioms». Nurodoma, kad girtuoklis ar bedievis, tai vis tas pats. Jis draudžia savo pačiai eiti į bažnyčią ir t.t. Pamokina tokias moteris šiaip: «kožnas yra liuosas tikėti, kaip jam patinka (tai naujieną «Žv.» skelbia. Red.), bet nieks neturi tiesą kliudyti kito tikėjimą. Tokius vyrus moteris privalo pavesti valdžiai». Toliau moteris gundo kentėti, kad ir vyras užmuštų: «Tikrai, dora motiriškė, turinti tokį vyrą, esti tikra kentėtoja, o jei ilgai gyvena, tai perviršina ir kentėtojus nuolatiniu kankinimu iš vyro pusės. Nematau, kodėl tokia moteriškė turėtų bijotis tokios garbingos mirties» (!). Viena iš dviejų priemonių: «arba tokį tironą pašaukti į teismą, arba atsiduoti kad ir

nužudymui savęs». Pirmoji priemonė nė šio, nė to, bet tegul pati «Žvaigždė» praktikuoja...

«Vilties» rašėjas K. Ž., apie kurį «Liet. Žinių» redaktorius parašė, kad jis—demokratiškas pabėgėlis, kad tik dėl savo naudos prisiliejęs prie «Vilties» ir kad girdamas valdžios sumanymus pats jiems netiki,—dabar per Viltį (N76) reikalauja: «Arba išrodymų, arba trečiųjų teismo... Dalyką padaro «visuomenišku» (!) ir mano kad «naudinga butų» ir kitiems laikraščiams tą jo reikalavimą (jis vadina «pasiulimu») perspaudinti.

Dabar «Viltis» vėla turės gana medegos. Pirma su «Vil. Žinioms neapsidirdavo, dabar «L. Žinios» neduoda ramumo tiems liberališkiems klerikalams.

SKAITLINIU LAUKAS.

PRANCŪZIJOS SUMAŽĖJIMAS.

Prancūzų laikraštį «Republique Francaise» paduoda (1908) statistiką, parodančią kiek yra šeimynų išviso ir po kiek jos turi vaikų.

Šeimynų skaičius	Šeimynų neturi ne vieno vaiko.	turi po 1 vaiką
1,804,720		
2,966,171	„	„ „ 2 „
2,661,978	„	„ „ 3 „
1,643,425	„	„ „ 4 „
987,392	„	„ „ 5 „
566,768	„	„ „ 6 „
327,241	„	„ „ 7 „
182,998	„	„ „ 8 „
92,729	„	„ „ 9 „
44,728	„	„ „ 10 „
20,639	„	„ „ 11 „
8,305	„	„ „ 12 „
3,508	„	„ „ 13 „
1,437	„	„ „ 14 „
554	„	„ „ 15 „
349	„	„ „ 16 „
79	„	„ „ 17 „
34	„	„ „ 18 ir daugiau
45	„	

11,315,000 šeimynų išviso.

(Iš «The Truth Seeker»)

P. D.

Seniai svietas kalba, kad prancūzų tauta eina mažyn, nes kas mets vis mažiau gema kūdikių. Kiti kalba, kad «prancūzų meilė krizis» pasiekęs. Tačiau antriejie, kaip deputatas Messini (laikraštį «Matin») visiškai užginčija tą klausimą ir sako, kad tai ne meilės krizis, o tik viso gyvenimo krizis. Iki 1876 m., per 50 metų, sumažėjimas gimdymų siekė kasmets lig 500. Nuo 1876 m. iki 1900 m. sumažėjimas ėjo kasmets lyg 4,000, o paskutiniiais 7 metais jau net siekia į 12,000 per metus. Tas skaitlius pasirodo da svarbesniu, kad šiais laikais prancūzų amžius kiek pailgėjęs. Tai gi aišku, kad gimimų sumažėjimas veda tautą prie išmirimo. Mirtetas Messini rodiąs valdžiai griebtis šių priemonių, kad vaikų skaitlius būtų didesnis. 1. Didelias šeimynas, t. y. su daug vaikų, paliuosuoti nuo tiesiųjų mokesčių, 2. įvest priežiūrą žindomų kūdikių, 3. svetimtaučiams Prancūzijoje apsigyvenusiems suteikti pilietiškas teises.

Kai—kurie statistikai parodo, kad tarp pajūrių darbininkų žuvininkų,—nors jie labai skurdžiai gyvena,—šeimynos užaugina po daug vaikų. Tai esą dėlto, kad jiems nėra reikalo rupintis apie paaugusius vaikus: šie patys savimi rupinasi kaip tik pradėda pajiegti dirbt. Tuo tarpu tarp kaimiečių (iš kurių susidėda didesnė

prancūzų dalis) yra vaikams duodamos dalis, skirstomas šeimynų turtas, tai dėlto šeimynos rupinasi mažiau užauginti vaikų. Taigi svarbiausia prancūzų tautos mažėjimo priežastis guli ekonomiškame draugijos padėjime

O kunigai kaltina... laikraštija! «Šaltinio» N12 š. m. kunigas Gustaitis aprašydamas kun. Tumo prelekciją apie tai, «ką sveria laikraščiai žmonių gyvenime» sako: «Kas kaltas, jog galingoji Prancūzija šiandien apipuvusi eina mažin? Čia kalta ta didžiausioji galybė—popierio galybė. Prancūzų laikraščiai užuot kėlę žmonių širdis aukštyn, didžiūmoje buvo spauzdinami pinigiskai naudai. Jei teip, tai kas kaltas, kad laikraščiai buvo (ir yra) spauzdinami pinigiskai naudai? Tos pačios ekonomiškios sąlygos, tas pats visuomenės surėdimas, kuris veda tautą prie išmirimo.

J. B.

NEPAMATUOTI REIKALAVIMAI.

«Lietuvos» N30 patilpo S. Strazdo straipsnelis, kame reikalaujama «atšaukti» «Kovo» (N27) tilpusius L.S.S. sekretoriaus Puskunigio straipsnius. Tatai turįs atšaukti pats Puskunigis ir štai dėlko: 1) kad Chicagos 4-rių kuopų komisija pavadino «šlykščios rušies politikieriais», 2) kad pasakęs, jog kai kurie nariai nepriglį prie Sąjungos, 3) kad apšaukė viešai per «Kovą» Chicagos draugus «eksploatatoriais», 4) kad «klaidina Sąjungos narius, sakydamas, kad išleisti jie 4-rių Chicagos kuopų atsišaukimai yra apgavimai išleisti.»

Po tuo reikalavimu pasirašo «Konferencijos sekretorius S. Strazdas». Tai pats reikalavimas buvo atsiųsta į «Kovą». Ten kalbama, jog tat nutarus Chicagos draugų konferencija, kurios protokolo da nē iki šiai dienai nematyt apskelbto—tai viena, o antra, po tuo rašteliu nėra oficiališkų parašų, tai dėl tų priežasčių «Kovo» redaktorius negalėjo jo talpinti, ir aš jį sugrąžinau jo autoriui, padėjęs šį užklausimą, kaip redakcijos reikalavimą: «Kur kitų konferencijos viršininčių parašai? Red.» --- Vienok mūsų poetas, drg. Strazdas, į tokį prozaikšką klausimą matomai neatkreipė atydos ir ant tų pačių karštų pėdų kreipiasi į kitą laikraštį, idant greičiau ir tvirčiau būtų da sykį diskredituota «Kovo» redakcija. «Garbi «Lietuvos» Redakcija!... šaukiasi pagalbos «Konferencijos sekretorius»:—«Žemiau sekančias straipsnelis buvo pasiųstas «Kovo» redakcijon patalpiniui, bet mūsų «nepaliečiamieje» (sic!) uždarė «Kovo» špaltas jam»...

«Nepaliečiamieje»—tai ne originališkai drg. Strazdo nukaltas žodis, jis buvo antgalo liežuviu tų, iš kurių pats drg. S. ne teip seniai juokėsi, dėlto už tokį išmisliojimą nieko drg. S-ti neatsakau.

Bet pats reikalavimas pasidaro dvigubai keistas: 1) reikalauja atšaukti tai, kas da neištirta—ugi gal ir nebuvo ten «šmeižimas», kas tai žino? 2) neišpildo redakcijos teisių reikalavimo, kad toki straipsniai turi but su atsakančiais parašais, kaip visada, kada rašoma, kas oficiališkai, ne vienos ypatos vardu; juk rodos ne vienas tik sekretorius galėjo but konferencijos vedėju? Apie šį antrąjį punktą nēr kas daug kalbēt,—jis aiškus. Reikia parodyti, kad aiškus yra ir pirmasis.—«K.» N27 sekretorius Puskunigis komisiją pavadino

«šlykščios rušies politikieriais». Tame pat numeryje komisija sekr. Puskunigį apskelbė, kad jis padaręs «apgavystę, vagystę balsų», «nelegališką apgavimą nominaciją». Šito komisijos pavadinimo negalėjau išbraukti, nes tai buvo spauzdintas ir jau išsiuntinėtąs po visą Ameriką atsišaukimas. Dėlto neišbraukiau nē sekr. P-gio tų smarkių žodžių, manydamas, kad bus lygsvaramas. Ar šiaip ar teip, o jau tas pasmar-kavimas įvykęs, taigi teina šį sykį į «Kovą»—daugiau jiems nebus čia vietos... Teip maniau sau. Yra 3-čias reikalavimo punktas: tur atšaukti «eksploatatorius». Tas žodis reiškia išnaudotojimą. Kaip tik sutinka su apgavyste! Ar yra jau prirodyta, kad sekretorius «balsus vogė», (sau medegiską naudą darė) «apgavo» sąjungiečius, t.y. išnaudojo? Ne. Ar yra prirodyta, kad 4-rių kuopų komisija yra «šlykščios rušies politikieriai», sąjungiečių išnaudotojai? Ne. Ir kas čia tur reikalauti atšaukimo ir kam? Reikalavime pasakyta kad komisija «legališka», dėlto sekretorius turįs atšaukti, kad ją pavadino nelegališka. Ar tas prirodyta? Ne. Veik.K-tas paskyrė kitą komisiją balsams iširti; taigi šitas V.K. veikimas yra priešingas 4 rių kuopų veikimui.

Šiame atvejyje be centro jokiū budu negalima apsieit, ypač jam esant, ir kelioms kuopoms užimt jo (centro) vietą, jo darbą. Jei centras dirba negerai, atbulai, teip, kad tik suirutė darosi, tai reikia jo nežiurēt, reik prispirt nuosekliai dirbt, o jei nesiduoda pataisyti, tēda tai rajonai gali imt be jo veikti, bet saugiai prisilaikydami organizacijos tvarkos pamatų, koki yra priimti. Chicagos kuopų pasipriešinimas prieš klaidingai perleistą nominaciją turi pamatą, bet jų savarankiškas bandymas tatai atitaisyti yra naujienu Sąjungos gyvenime. Niekad panašaus net įnešimo nebuvo, netik nutarimo.

Red. J. Baltrušaitis.

Pasišventimas.

Buvo malonus gegužės vakaras. Judėjimas dideliame mieste pamažu tilo. Tiktai gatvėse tai šian, tai ten marguliuo žmonės. Daugeliui tai buvo «šventas vakaras» po teip sunkaus ir alsinaučio darbo. Daugelis skubėjosi išėiti iš miesto į malonias žaliuojančias pievas, į žydinčius sodnus ir parkus, ir ten nors ant valandėlės užmiršti apie savo vargus—bėdas ir pakvėpuoti tyru pavasario oru.

Vienoje miesto dalyje tęsėsi ilgas ir platus miesto parkas, kuris šiame laike buvo prisikimšęs įvairiausiai šio miesto žmonėmis. Parke buvo tylu, ramu, tiktai kartais girdėjosi linksmas juokavimas jaunų mergaičių, arba liudna daina pametusio gyvenimo viltį žmogaus. Viduriu parko tęsėsi ilgas tvenkinys (prudas), kuriame dabar irgi gyvumas, nes plaukiojo keliosdešimtys nedidelių veltelių.

Prie pat vandenio, ant nedidelio suoloio sėdėjo jauna, graži mergaitė. Jos tamsiai—mėlynos akys buvo įsmeigtos toli, toli..., krutinė sunkiai alsavo... Visa jos išveizda rodė kokį—tai liudnumą, nusiminimą, neramumą...

Aplinkinė gamta, tarsi užjauzdama nuliudusiai ir giliai užsimąščiusiai mergaitei, nejudėjo iš vietos...

Aukštos, laibos liepos žiurėjo savo nuleistomis šakomis į nusiminusią mergaitę ir klausė, klausė raudos jos jaunos sielos... krumai akacijų, jievų, alyvų, tarsi norėdami pertraukti mergaitės mintis, siuntė jai savo neišpasakytas svaiginančias kvapsnis, nuo kurių net esantieji parke amurai karščiau užsidegdavo ir dar linksčiau juokdavosi grožės deivėms...

Ir apie ką mąstė toji mergaitė? Kas sudrumstė tokią dar jauną jos sielą? kas atitraukė ją nuo teip saldaus gyvenimo prie tokių sunkių, juodų minčių?

—Teip,—manė ji,—saldus ir linksmas atgyjančios gamtos gyvenimas, bet ne visi gali juomi linksmintis, ne visi dar gi ji mato ir atjaučia. Tą laimę turi tiktai parinktieji, tiktai pavienės ypatos, tiktai turtingieji, tiktai tie, kurie nė pirštu nieko neveikdami, gyvena paskendę turtuose ir visokiose gerybėse, kokias tiktai gali suteikti gamta...

Ir kodėl tas dievas toksai neteisingas? kodėl jis teip neteisingai surėdė šį pasaulį?

Ar galiu aš ramiai miegoti, kada tukstančiai vargšų neturi nė gyvuliškos pastogės? Ar galiu aš gardžiai valgyti, kada tukstančiai neturi nė plutos juodos duonos? Ar galiu aš gražiai apsitaisyti, kada vargšai vaikščioja nudriskę, nuskurę, o kitas jau ir tų skarmalų yra netekęs? Ne! ne! Manęs niekas negali linksminti! Aš negaliu ramiai žiurėti į tą viską? Aš negaliu ir nenoriu būti beširdžiu sutvėrimu...—

Ir dvi didelės, tyros kaip krišpolas sąšaros, nuriudėjo per jos jauną, baltą veidelį... Nuo sujudimo dar labiau, dar sunkiau pradėjo alsuoti jos krutinė...

—Kas viską sutaisė šiuose dideliuose blizgančiuose miestuose? Kas pastatė tuos aukštus, jau beveik debesius siekiančius rumus? Kas pagamino tas visas gerybes, kurių pilnos miestų krautuvės? Kas sutaiso tuos šilkus, kuriais puošiasi turčiai? Kas iškasa tą auksą, tuos brangius akmenis? Pagalios, kas maitina visą pasaulį? —Tai tie, kurių turtai—dvi pusletos rankos! Tai tie, kurie dirbdami nuo šviesos iki sutemai, neturi pastogės, neturi kuom apsitaisyti, neturi ką valgyti! Tai—darbininkai! Tai jie sukrauna visus tuos turtus! tai jie dirba, vargsta per visą savo amžį, o kaip užmokesnį už tai, gauna galą lentos ir kelias pėdas žemės, kurioj jau per amžius ilsisi!

Ir kaip galima būti ramiu, matant tą visą!

Nejaugi nėra jau jiems jokios pagalbos? Nejaugi jokių būdų negalima pataisyti tą pasiutusį, beteisį surėdymą? Nejaugi?...—

Ir ji vėl pradėjo gailiai raudoti... Jos jauna, dar neprietyrusi gyvenimo, siela negalėjo duoti tikro atsakymo ant šių klausimų. Tiesa, ji nešė pagalbą vargšams, kurie badu mirdami prašė pas ją pašalpos, bet kuo toliau, tuo vis labiau ji persitikrindavo, kad tai yra tiktai lašas jurėse, kad tuomi ji nepagelbės tukstančiams tokių pat varguolių, kad tai visai neatsakymas į teip kankinančius ją klausimus...

Gamta dar labiau nutilo, dar atyčiau klausė raudos jaunos mergaitės.

Staiga mergaitė atkreipė savo atydą į prisartinantį prie

jos jaunikaitį. Jaunikaitis ėjo smarkiais, drąsiais žingsniais; jo akys žibėjo kokia tai aštria liepsnojančia šviesa, visa jo išveizda rodė tvirtumą, pasiryžimą ir tikrumą savyje.

Pamačiusi jaunikaitį mergaitė truputį nurimo, jos krutinė pradėjo ramiau alsuoti, akįse pasirodė viltis. Jos jauna širdis atjautė, kad šis jaunikaitis išriš jai tuos tamsius klausimus...

Jaunikaitis prisitartinęs paklausė mergaitės apie priežastį jos nusiminimo. Gavęs atsakymą, teip pratarė į ją: —Nenusimink, mergele! Tu esi dar teip jauna, kad dar negali suprasti visas pasaulio gudrybes, bet aš tau duosiu tikrą ir pilną atsakymą į tavo klausimus. Stebiuosi, iš kur tau atsirado tokios aukštos, prakilnios mintys. Pamatęs tavę čion sėdinčią tokiame nuliudime iškartu supratau, kad reikalauji keno—nors pagalbos. Ir teip aš išaiškysiu tau tas painias, į kurias įklimpo tavo jauna ir tyra siela. Toji neteisybė, kurią tu matai ant žemės, tai visai ne nuo dievo paeina, bet ją sutvėrė sau patįs žmonės, žmonės gi turės ją ir prašalinti. Buvo laikai, kuomet žmonės nežinojo, kas tai yra prigulėjimas vieno nuo kito, kas tai yra savastis, viską ką tiktai apie save matė, kiekvienas vadino savo ir kiekvienas galėjo lygiai tuomi naudotis. Platūs laukai ir miškai, plačios jūrės, ežerai ir upės prigulėjo visiems ir visais gamtos turtais galėjo kiekvienas naudotis. Vėliau, kuomet žmonių ant žemės priso daugiau, kuomet jau jiems tuloj vietoj pasirodė perankšta, jie pradėjo varžytis tarp savęs už apgyventas vietas. Tas laimėdavo, kuris buvo stipresnis ir pasilikęs ant vietos, jau tuomi kaip ir pasisavindavo ją. Dėl pasekmingesnės kovos atskiros žmonių šeimynos turėjo šventai klausyti prisakymų vyriausios galvos šeimynoje. Tie šeimynų galvos pamazū įgydavo garbę ir drąsą ir paglemzdavo nuo kitų šeimynos sągarių prigulinius visiems turtus. Iš keliolikos šeimynų vėliau susidarė tautos, kurios jau tiesiai išrinkdavo iš savo tarpo ant savęs valdonus. Toki valdonai turėjo neapribotą valdžią ant žmonių savo tautos ir kai-kuriems iš savo artimesniųjų suteikdavo didesnes teises, negu kad turėjo paprastas žmogus. Iš to paejo teisių nelygybė, o su tuomi ir savastis. Iš teisių nelygybės atsirado didesni savininkai, kurie įgavę valdžią priversdavo kitus tapti jų tarnais, arba stacčiai vergais.

Mūsų laikuose toji savasties ir teisių nelygybė jau pasiekė tai, kad didelių savininkų pasiliko tiktai saujaalė, visi gi kiti priversti jiems tarnauti ir būti jų vergais. Teip vadinamas proletarijatas, arba darbininkai, neturėdami jokio turto, o su tuomi ir be teisių pasiliko, kaip šiandien mes matome, baisiausiame padėjime. Jie tapo paskutiniu sluoksniu mūsų, teip vadinamos visuomenės; jiems neprieinamos nė mokyklos, nė teismai, abelnai jiems uždarytos durys visų tų įstaigų, kuriomis naudojasi turtingieji. Taigi, tu dabar matai, iš kur paeina tos visos neteisybės šio surėdymo. Bet nereikia nusiminti. Ilgainiui galima bus prašalinti šį surėdymą, o įvesti tokią tvarką, kada viskas, ką dabar matome rankose teip vadinamų kapitalistų, prigulės visai visuomenei ir kada kiekvienas visuomenės narys lygiai naudosis savo darbo vaisiais. Be abejonės, iki tam dar reikia ilgo laiko. Pakolei visi tur-

tai koncentruosis rankose tikrai kelių ypatų, iki tam laikui negali būti jokio perversmo visuomenės surėdyme. Bet, kad pagreitinti atėjimą kitos tvarkos reikia ir dabar nesėdėti sudėjęs rankas. Šviesa, mokslas—tai mūsų galybė. Su mokslo pagalba galima viską nuveikti. Todėlei mes turime šviesti tamsesnius savo brolius, aiškinti jiems jų klasiinį padėjimą ir kaip jie jau ir dabar gali pagerinti savo padėjimą. Tuomi mes didįsiai skaičių susipratusių darbininkų, kurie jau galės parodyti svetui savo spėkas ir savo siekius. Tad duoki ranką, mergele, nes matau, kad tavyje radau draugą, kuris man padės atlikti sunkią mano gyvenimo užduotį. Mes drauge eisime per visą pasaulį ir pasakosime žmonėms apie jų bausių padėjimą ir mokysime juos, kaip iš to padėjimo jie gali išeiti. Tikėk man, kad mūsų darbas atneš pageidaujamus vaisius...—

Jaunikaitis tutilo ir giliai užsimastė. Nušvito veidas jaunos mergaitės ir tikrai dabar ji suprato tą, kas iki šiam laikui buvo užtiesta prieš ją tamsiais nakties rakais.

Padavusi jaunikaičiui ranką, ji suprato, kad jau surišo savo gyvenimą su jo gyvenimu ir kad nuo šio laiko jiedu abudu žengs vienu keliu, atsiekimui žmonijai laimės, lygybės ir brolystės ant žemės...

Dvi jaunos sielos susiliejo į vieną jausmų, siekių ir troškimų šaltinį, į vieną jauną galingą spėką, kuri nežinojo jokių sunkumų, jokių kliūčių, atsiekimui savo prakilnių troškimų savo Idealo...

New York, 8-VII 09.

Vincas iš Paežerės.

Korespondencijos.

Thomas, W. Va. Kaip visur teip ir pas mus darbai slenka silpnai, darbininkų be darbo geras skaitlius gatvėmis slankioja; o kiti kad ir dirba, tai galima sakyti už mažiausią užmokestį, už pusdykę. Darbdaviai su darbininkais pasielgia visai nepriderančiai, arba lygynai kaip su keturkojais. O apie tai nė apkalbėti nevalia.

Štai liepos 18 d. mūsų dušių ganytojas, gerai žinomas ir Worcesterio lietuviams, J. Jakštys, pradėjo kaip į brolius ir seseris sakyti pamokslą. O, darbininke, jeigu butum girdėjęs, kaip pradėjo keikti tuos, kurie kalba apie kapitalistus! Žinoma, nepamiršo ir apie save. Toliaus sakė apie tuos, kurie skaito. Tie jau nebegali tikėtis nė peklo vietos gauti; pludo ir ant tų, kurie laikraščius išleidžia, sakydamas didžiausi tamsuoliai ir užnuodytojai žmonijos! O galų gale emė plust ant socialistų, kad jie neva ardą tikėjimą ir darą didžiausią netvarką visoj pasaulėj.

Pamokslas Klausius.

Boston, Mass. Šitas miestas ant kranto Massachusetts Peer vandeno—puikiai išmaliavotos didžiausios triobos, ką tik viršunę tegalima užmatyti... Skaudu pamislyti apie statymą tokjų namų, kurie aplaistyti žmonių krauju lyg pačiai

višunei, numazgoti nekaltom ašarom, blizga aukso skleistu, ant pačios viršunės ištiesta vėliava, sutaškyta krauju...

Čionai yra diktas burelis lietuvių—apie penki tukstančiai. Yra organizacijų progresyviškų, pakilusų ant aukšto laipsnio, yra agitatorių prirengiančių prie sociališkos revoliucijos, kad ji būtų be kraujo praliejimo, o nuverstų kapitalistišką surėdymą. Geru laiku žmoneliai tebelaukia, kada jie ateis, kaip žadėjo geradėjas Taftas praeitam rudenį, važinėdamas po Jung. Valst., varydamas agitaciją, girdamas republikonų partiją. Žmonėlės paklausė švelnios kalbos, bet toliau matyt įkyrės toks nesulaukiamas prizadas.

M. Sta-nas.

Kenosha, Wis. Kruvinas streikas! Liepos 21 d. prasidėjo streikas garbarnė Allen'o ir sunų. Pasibaigė 24 d. liepos. Mažai ką laimėjo, vos \$1 pridėjo ir tai ne visiems. Bestreikuojant vieną darbininką, Tony Monhoną, peišovė Mr. Call, gentis Allenų ir aukštas Kenosha valdininkas. Pasigirdo ir toliaus šuviai. Sužeidė teipgi Charles Glamžą ir Petrą Sobocobiego. Nugabenta į ligonbutį; du kas žin ar pagis, trečiasis gal bus sveikas. Charles Allen išgirdęs šuvius užtelefonavo pas šerifą Gunterą, kad tas pareikalautų nuo gubernatoriaus milicijos. Pribuvo general Falk, bet matydamas, kad ne darbininkai pradėjo šaudyti, pasakė, kad vaiko nereikia. Miesto mayoras Scholey išsyk stojo už darbininkus, o paskui pasakė, kad jeigu neis dirbti, tai pareikalaus milicijos. Jo žodžius perkalbėjo darbininkams visomis kalbomis. Per tą sumišimą p. Wells telefonavo lenkų kunigui, kad pribūtų prie streiko ir sulaikytų žmones, bet tas dažinojė apie streiką pertraukė kalbą; kitas kunigas, eidamas pro šalį, greitai nusinešdino namo, sakydamas, jokia reikalo neturįs su streiku. Per streiką 10 žmonių suareštavo ir turėjo koznas užsimokėti po \$10.00. Per tą streiką pelnė gerai mayoras, aptiekorius, kunigai ir vienas streiklauzis, K.K., kuris gavo \$50 nuo kompanijos. Buvo atvešta skebų iš kitur, bet ir tie patįs darbininkai dirbo už skebus, nes neturėjo jokio susiorganizavimo. Vien tik socialistai tą streiką tvarkė. Darbininkams atsilygino mayoras, nes prieš rinkimus jis girdė juos degtine ir alum, o dabar jis atsigirė darbininkų krauju. Darbininkai sako, jau už jį nebalsuosę ateinančiam pavasaryj...

Liepos 18 d. bažnyčioj pamaldas atliko be vargonų, nes vargonininkas atsisakė. Nenorėjo jis klebono gospadinei karpetus dulkinti; ir kleb. Kloniauskas jį už tai labai išdergė per pamokslą. Tą pačią dieną po pusei trijų buvo parengtos S.L.A. prakalbos bažnytinėje salėj. Kalbėjo Golubiecki iš Chicagos; kalba patiko visiems. Vietinis klebonas kalbant papeikė socialistus, papeikė ir draugijas, kad visur į viršininkus renkasi socialistus. O socialistai, tai esą su «prakiurusioms kelnėms» vaikščioja. Tai nedyvas, nes socialistai yra darbininkai. Kad tų nuplyšėlių darbininkų nebūtų, kunigai badu išstiptų. 58 kuopos L.S.S. narys stojo kalbėti, bet jam neduota kalbėti. P. Golubiecki gerai klebonui atšovė, sakydamas: «Tas nėra žmogum, katras piudo žmones prieš kits kitą ir nežino, ką reiškia socializmas». Klebonas

išsinešdino su gėda, žmonės plojo rankomis. Liepos 25 d. parengė prakalbas lenkai socialistai. Abu kunigai įbaugino žmones, kad neitų prakalbų klausyti, bet žmonių—lietuvų ir lenkų—buvo apie 300. Išeidami iš bažnyčios juokėsi iš klebono pamokslo.

Darbininkas.

IŠ LIETUVOS

Iš Laiško. Mielas Drauge! Gaila, kad neturiu nieko gero tau pranešti, bet vien tik savo sužeistos širdies raudą tau papasakosiu,—tikiuos, gal taps nors kiek jai (širdžiai) lengviaus.

Turėjome «šviesą»: darėme susirinkimus, kalbėjomės, švietėmės, buvo linksma ir smagu, džiaugiausi, kad galėjau žmones viešai šviesti ir buti jiems naudingi. Bet neilgam tas mano džiaugsmas: «šviesą» valdžia uždarė, mane paėmė kalėjiman. Laikė mane Vilkaviškio kalėjime 4-ris mėnesius. Toliau su surakintoms rankoms varinėjo po Kauno, Vilniaus, Grodno, Suvalkų ir Kalvarijos kalėjimus. Koks gyvenimas kalėjime! Koksėjimas etapu? Nežinau, kaip pats sau perstatai. Reikia pripažinti, kad gyvenimas baisus! Ten žmogus menkiaus šuns rokuojamas. Kalėjimuos išturi tik tvirtesniejie. Silpniesniejie—supusta, miršta, arba patį sau galą darosi. Nes žmogus atskirtas nuo saulės, žvaigždžių, oro, nekaltant jau apie tėvus, gentis, brolius, draugus ir mylimus ir užvis brangiausių laisvę. Kaune mane laike baisiai smirdančiam tamsiam sklepe, kur nė mažiausios švieselės nebuvo matyt. Su svaru duonos ir šalto vandens paroje.

Po 5 mėnesių mane paleido, bet mano silpna sveikata buvo da labiau susilpnėjęs. Sirgau beveik ištisą gavėnę. O protas tik dabar pradeda atsitaisyti. Parėjęs radau visus savo draugus nusiminčius, baimės paimtus. Ir vėl darbo, sunkaus darbo be galė. Baisi man sunkinybė nelaisvės šalyje!... Ir vėl priverstas esu mislyt apie užrubežį, norint atsilsėti, bet butų gaila palikt savo mylimą šalėlę ir prispaustus žmones... Bet...nežinau kaip padarysiu... Miels Antanuk, buk, buk teip geras užprenumeruok man «Žmonių knygyną». Girdėjau, jog eina. Gavęs laišką atrašyk atgal, o aš tau daug daugiau atrašysiu.

P.

Simaneiškių dvaras. (Vilkaviškio pav., Suv. gub.) Liepos 3 d čia sustreikavo darbininkai. Priežastis streiko tame. Dvaro užveizda Lepšys labai bauriai elgdavosi su darbininkais ir tankiai rėšinėdavo štruopas, tai po 50 kap., tai po rublį, bet paskutiniu sykiu užrašė vienam visai nekalnam darbininkui 3 rub. Darbininkai pamatė tokį užveizdos sauvališkumą, pakėlė protestą, reikalavo, kad Lepšį atstatytų nuo vietos ir išvartytų iš to dvaro. Streikas tęsėsi 4 dienas. Nors iškalno patį darbininkai pranešė pavieto viršininkui, kad pas juos bus streikas, bet jokių riausių nebus, kad netu rėtų policija priekabių, nes Rusijos įstatymai neva leidžia streikuoti,—bet kuomet nuvažiavo to dvaro ponas pas pavieto viršininką, tas tuo pribuvo į pagelbą dvarponiui su polici-

ja: 4 darbininkai areštuota ir pasodinta kalėjiman; kalėjimu baugino visus. Darbininkai, matydami tokį policijos pasielgimą, neliovė streikavę, atsakė: «Galit mus visus sodinti į kalėjimą, kalėjimo nebijom». Ir neliovė streikavę, kol nepaleido jų draugų iš kalėjimo. Kaip tik parėjo iš kalėjimo, tuo darbininkai stojo prie darbo. Neišvarė savo užveizdos, bet atsitikus progai žada darbininkai jį visai išguiti. Policija darė daug kratų pas darbininkus, bet nieko nerado. Darbininkams truko ir vienybės.

Proletaras.

Koval atsiųsti rankraščiai.

S. D. Valiulis—Moters prie sosto apaštalu; *P. Proletaras*—Liūdnas kalėjimo paveikslėlis; *P. J. Mackevičius*—Nesuprantamas, o naudingas ir Da lauksime.

Iš Europos: *A. Arškėtis*.—(cilės) Gudas, Keliaujantiems iš Lietuvos, Einant į kovą, Darbininkų šauksmas, Beturtis.

Biblijografija.

Valstija ir Mokesčiai. Parašė Juodkalnietis, «Lietuvos Ūkininko» išleidimas N12. Kaina 15 kap. 59 pusl. Vilnius, Juozapo Zavadzko spaudtuvė, 1909.

Socializm and the class war, by John Martin, Stapleton, S. I., New York. Perspaudinta iš «The Quarterly Journal of Economic», Vol XXIII, May, 1900.

Draugas. Katalikiškas laikraštis pašvęstas Amerikos lietuvių katalikų reikalams, eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa., 314 E. Market str. Kaina metams \$2.00, Europoje ir kitur \$3.00.

L. S. S. Finansu Apyskaitos.

Liepos Mėnuo, 1909 m.

Mėnesinių mokesčių:

Kuopos	Įmokėjo	Kuopos	Įmokėjo	Kuopos	Įmokėjo
17	3.75	105	2.80	84	3.20
79	6.20	16	2.80	18	3.80
2	16.00	74	2.80	110	.80
28	1.00	22	4.80	73	3.60
33	2.60	48	1.20	58	1.60
65	1.60	26	4.00	55	1.80
15	5.40	69	3.60	29	4.20
3	4.80	45	1.40	51	1.60
81	11.00	115	4.40	119	1.00
77	5.20	86	.60	71	2.40
67	6.20	91	4.80	44	2.00
9	2.80	19	2.80	5	4.00
89	2.15	80	1.20	88	4.60
50	1.00	124	1.00	32	4.10

Viso \$146.60

Pavienių sąvartnų ir prenumeratorių mokesčiai.

P. Bakaitis, A. Šmulksčius, M. Vosylius—po \$2.00; J. J. Strimaitis \$2.50; J. Bakšas, V. Dzedolikas, L. Jonaitis, Briedis, A. Simanaukas, J. Griggs, A. Lietuvninkas, K. Ivanauckas, J. Burokas—po 1 dol. Viso.....	\$9.00
K. Šeštokas, R. Vasiliauckas—po 1.40. Viso.....	2.80
V. Sinkevyčius.....	.96
A. Paslavičius.....	.50
J. Baratinskas.....	.40

Išviso 22.16

Už Literatūrą	35.77
Už pašalinius darbus	156.74
Už laiškus ir korčiukes	6.75
Pren. Rev. Dainoms	60.00
Pren. Mot. ir Soc.	1.52
Literatūros fondan	19.07
«Kovos» fondan	4.60
Apgarsinimai	18.25

Sutrinka Iplauky:

Mėnesinių duoklių	146.60
«Kovos» pren. ir pavienių sąnarių mokesčiai	22.16
Už literatūrą	35.77
Už pašalinius darbus	156.74
Už laiškus ir korčiukes	6.75
«Kovos» fondan	4.60
Literatūros fondan	19.07
Prenumerata Rev. Dainoms	60.00
Pren. Moteris ir Soc.	1.52
Apgarsinimai	18.25
Iš viso	471.46

Išlaidos.

«Kovos» Išlaidos: statymas 100.00, popiera 50.62, spauda 25.16. Viso	175.78
Namų Išlaidos: randa 27.00, gazas 4.32. Viso	31.32
Krasa ir Expressas	29.10
Alga redaktoriui 60.00, — administratoriui 50.00. Viso	110.00
Smulkmenos: Benzinas 20c, šniūras 20, stiklas lempai 10, šluota 20, raktas prie preso 1.00, raktas prie formų 35, už laikraščius 1.84, miltu 5, muilo 10. Viso	4.04
Pašalinių darbų išlaidos: statymas 55.00, spauda 22.55 popiera 5.40, express'as 2.00. Viso	84.95
Spaudai Rev. Dainų	25.00

Sutrinka Išlaidų:

«Kovos» Išlaidos	175.78
Namų Išlaidos	31.30
Krasos ir express'o	29.10
Algos	110.00
Smulkmenos	4.04
Pašalinių Darbų	84.95
Spaudai Rev. Dainų	25.00
Viso	460.19

Iplauky - - - - \$471.46

Išlaidų - - - - 460.19

Lieka - - - - \$11.27

Čion paminėtos iplaukos ir išlaidos tik už Liepos mėnesį. Kadangi paskirtoji V-to susivažiavimo komisija da nepaspėjo peržiūrėti knygas, todėl ir apyskaitos da nesujungtos.

J. Grinius, Administratorius.

Turtų Kon. Kom. { S. Mankus
J. Juodžiukynas
J. P. Valadka

Prenum. Rev. ir Darbin Dainoms.

E. Vainiaukiute, A. Marcinaukiute, V. Smalenskiute, P. Kaitis, V. Jankelis, M. Lungevičius, P. Galekta, P. Ramėkis, M. Dundulienė, D. Dragas, S. Gruzinckas, M. Kerutis, J. Novogonckis, J. Kirvelaitis, J. Žvingila, A. Siupys, A. Banionis, S. Balionis, J. Vaičiulėnas, K. Šataas, P. Jurevičius—po 1 dol. Viso \$21.00. Pirma buvo 27.00; iš viso 48.00.

'Kovos' AGENTAI

J. RUDMINAS

Kazuno Aptiekoj, Shenandoah, Pa.

J. VISOCKIS

8139 Vincinuas Road, Chlcago, Ill.

FR. GOLUBICKI

Box 172, Melrose Park, Ill.

J. MATJOŠAITIS

120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

G. A. PAPAUSKY & CO.

11125 S. S. Leavitt St., Chicago, Ill.

MATT SENKUS

46 Knox St., Lewiston, Me.

A. M. RUKAS

72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

ALEX BASEVIČIUS

3019 Pulaaky all, Pittsburg, Pa.

V. K. RAČKAUSKAS

Scranton, Pa.

P. GLAVECKAS

635 W. Lombard St., Baltimore, Md.

J. ŠUKIS

70 W. 25th St. St., Chicago, Ill.

J. PETRIKYS

1514 Ross Ave., Scranton, Pa.

J. M. ŠIMKUS

4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Užkvietimas.

Užkvietiam vienas lygiasis kuopas į atel naučią XIII konferenciją, kuri atsis bus 8 d. Rugpjūčio, 1909 m. Passaic, N. J. 92 Hope ave. [kampos Monroe st.] prasidės ant 9 val. ryte. Nuo dvyo "E" reik eit 4 blokai Monroe gatve. Paearga: delegatai važiuojanti į konferenciją, malonėkit nesivėlinit nes svetaine paimta tik lyg 7 val. vakare.

4 to raj. sus. sekr., J. M. Balčius.

NAUJAS KATALOGAS.

kokio nebuvo lietuviškoj kalboj, bus kožnam prisiųstas ant pareikalavimo kuris prisiųs 10 c. markėms. Tame kataloge telpa aprašymai, apie Elektriškų Krutančių paveikslų mašinas, magiškas lempas, štukas, visokių gatunkų knygas ir tt. Kas nusipirks naują juokingų dainų knygelę "Dainų Vainikėlis" kurios prekė 25 cent. tam prisiųsime katalogą dykai. Reikalaujame gerų agentų pardavinėjimui mus tavorų po miestus ir miestelius. Adresuokite:

GEO. A. PUPAUSKY & Co.,
1112 S. LEAVITT ST. CHICAGO, ILL.

Bell Phone 2477 Keystone 4269 A

ALEX. KOZUCHOWSKI

Didžiausia sankrova arielkos, vyno, ilkle-rio, vietinių ir iš užsienio. Alus butellu-kuose Szmidt'o bravoro. Dirbtuvė mine-rališkų vandenų.

Kalbam lietuviskai, lenkiskai, ruskai ir angliskai.
2728 E. Allegheny Av., Philadelphia.

Tik viena aptieka

visoj Philadelphioj kur galima susikalbēt lietuviskai ir apturēt teisingus vaistus. Didžiausia krajava aptieka D ro Pharmacy J. PINIONZEK, kurioj darbuojas telpgi krajavas aptiekorius S. JONKUS (lietuvis). Čia gausit visokių Iiekarstų. Rasit vlesda daktarą.

2984 RICHMOND ST., PHILADA.

Atviri Laiszkeliai ir Laiszkams popieriai

Naujai atspausti, randasi «Kovos» administracijoje. Su geriausiais paveikslais ir tinkančioms revoliucijonieriskoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslų. Visi laiszkeliai ir popieriai atspausti visokioms parvoms, ant geriausios popieros ir parsiduoda 2 už 5c., 12 už 25c., 100 už \$1,00, 500 už \$4,50, o 1000 už \$8,00.

Reikalaudami adresuokite:

'Kovos' Administracija
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Kas sanvaite saugok šita sanraša:

LAIŠKAMS POPIERIAI

- 1 Žmonijos Geradėjai
- 2 Kellonė į dangų
- 3 Susipraskim!
- 4 Ant barikadų
- 5 Marselietė
- 6 Saulei tekant
- 7 Pirmoji Gegužė
- 8 Raudonas Vėluks
- 9 Internacijonas
- 10 Kapitalistų Dievaitis.
- 11 Tikėjimo palaikytojai.
- 12 Tabartinės draugijos progresas
- 13 Kapitalas ir jo augintinis ponas.
- 14 Slandinė sistema ir juos auka.

ATVIRI LAIŠKELIAI

- 1 Socializmo pavasaris
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kellonė į Sibyrį
- 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai
- 5 Sunku keliauti su Telsybe
- 6 Kapitalizmo reakcijos vilny
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselietė
- 10 Internacijonas
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėluks
- 13 Kapitalistų Dievaitis.
- 14 Tikėjimo palaikytojai.
- 15 Trys viespačiai ant bombos,
- 16 Darbininkai ir ponas.
- 17 Kapitalizmas ir jo auka.
- 18 Tabartinės draugijos progresas.
- 19 Nurkžiavotas gauna tulžį.
- 20 Kapitalas ir jo augintinis ponas.
- 21 Be darbo ir duonos
- 22 Labdarystė kapitalistų
- 23 Salin iš Prancūzijos
- 24 Dėdė Samas.

Artinantis rudens vakarams kuopos, draugystės ir klubai, rengsite pasilinksminimo vakarus, priegtam jau visiems žinomą smagžaislę „Lakiojanti Krasa“ (počas), kuris neapekomai tinka ir gražiai bovia jaunimą.

Todėl pranešame, jog „Kovos“ spaustuvėje galite gauti labai tinkančių lietuviškų atvirų laiskeklių. Tad neužmirškite pareikla aut, o mes tuojaus priatūsime.

DAUGIAU ANT SYK IMANTIEMS PREKES DAUG NUPIGINAME

NAUJAS IŠRADIMAS!

SU PAGELBA

Chemijos ir Naujusių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokius drabužius neardant.

Kam jums vaikšioti nudevėtose bei nušutusiose drapanose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir perkvarbuoti visai neardant siūlių, kad ir seniausias drapanas.

Mēs, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujausio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką metodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, taip ir moteriškus, o teipgi ir visokius dyvonus, blanketus, firankas, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatrališkoms trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame gerai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatingai, laiškeliu bei per telefoną.

JAN KUKULSKI,

3032 Richmond St. 3005 Frankford Ave.

Bell Phone 45-59 A Kensington, Bell Phone 45-74 A. A Kensington.

PHILADELPHIA, PA.

Pirkejas atsinešes arba atsiuntes šita iškarpa, gaus 10 per cent pigiau. Labai paranku. Visi juos rinkit.

ATKREIPKIT ATYDĄ

ir pirkit visus trunkus geriausioje vynu sankroje. Mes turime daugybę užsienio ir vietinio gerinu.

Degtinė { kvorta nuo 50 centų iki vienam dol. 50 cent galonas nuo 1 dol. 75c iki penkių dolerių
California Brandy { kvorta 65 centai iki 2-ju dol galonas 2 dol 55c iki 5 dol.
California Vynas nuo 30 centu iki 1 doleriui 55 c.
ARAKAS (Rum) nuo 75 centu iki dvieju dolerin.

Veselioms perkant, duodam pigiau. Pirkėjams duodam gražias dovanas. Kalbam lietuvių, lenk, ruskai ir kitulp

B. Z. JESSAR.

1748 Orthodox St.

Frankford

Philadelphia, Pa.

11 Metų Garbios Pasekmės

Per vienuolyką metų, garsiejai daktarai COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO, yra palaimę: Vyrams, Moterims ir Vaikams Lietuviu. Per vienuolyką metų išgydė sergančius vyrus ir moteris, suteikiant gerą sveikatą, padarė šeimynas laimingoms. Geriausia pasekmė gydymė už tai, kad teisyngi daktarai ir kiekviena atsišaukusi aprupina kaip broli ir seseri.

Teisyngi vaistai vartojant, tuojasus velkia ant sveikatos, kurie tampa sutalsyti savoje laboratorijol, po ypatinga daktaru priežiurą: kuomi užtikrina tinkamus vaistus ir išgydymą sergančio.

TEISYNGAS GYDYMAS, TEISYNGOS KAINOS.

The Collins New York Medical Institute yra didžiausias, seniausias ir labiau žinomas už kitus Institute; nes geriausi daktarai, geriausi vaistai ir išgydė daugaiu žmonių, negu kitus visus daktarus sudėjus draugėja.

Kam sirgti ir vargintis,

kad gali buti

is gydytu.

\$ 300,000 IŠGYDYTI!

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 10 iki 1, ir nuo 2 iki 5 po piet. Nedėlioms ir šventdienais nuo 10 iki 1 po piet. Vakara: Utarnike ir Petnyčiol nuo 7 iki 8 val.

Dr. J. J. McGlade, Dr. J. Coyle, Gydyimo Direktorai.

Collins New York Medical Institute

140 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

ARGO

Gloss Starch

PALAIDAS krakmolos pridulka pas štorninką, ir jūsų drabužiai lieka pilki arba geltoni.

Argo yra geriausias krakmolos visokiems drabužiams—šaltam ar karštam vandenij.

Pamegink baksuka Argo, :: :: tik 5c

J. M. Makurat

Graborjus ir Balsamuotojas

Atlieku viską atakančial, gerai, greitai ir pigiai.
3112 Richmond St., Philadelphia.
Tel.: Keystone 4275 D. east.

Gerl dantys yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentista

Dr. J. I. Halpern

868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

Telefonai:
Bell Kens. 36-18-A
Keystone East 42-21-D

JONAS F. BAJ

Lekiškai-Lietuviška Stainė

šiaurinej Philadelphijos dalyj. Arkliai gatai kiekvienoj valandoj veselioms, krikštynom, pugarbams ir pasivažinejmams.
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

GEORGE BELAWSKIS

1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS.

Lietuviški kvėpentigai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarnas, grina lietuviška kalba.

G. W. Kownacki

2372 Orthodox St., Philadelphia, Pa.

Sallunas ir Vynyczia

Geriausi Amerikoniški ir užrubežiniai Vynai, Likieriai, Aridkos Cigarai. Atsilankykit pas tautietį

Keystone Phone Main 14-25
Bell Phone Lombard 2566 A.

VISIEMS ŽINOMAS

DR. PHILIP ROVNO

423 PINE ST., PHILADELPHIA, P.

Priėmimo { Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 8 P.M. valandos: } Nuo 6 iki 8 vakare.

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

Su vienu buteliu
Pain Expelerio

Galit askausmu giltine praginti. Siems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito palengvimo ir pastovniai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.

Tėmykit ant Ankerio
ženklo apsaugojimo

Lietuviai, visokiuose reikaluose remkit savo vertelgas. Reikalui atsiradus kreipkitės pas:

L. A. Ostapowicz

Lietuviškai-Lenkiškas Graborius.

2636 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.

Telefonas Bell 397 Kensington.

NAUJAS ISZRADIMAS

Sustiprinimui ir užlaikymui plauku.

Tukstančiai pliku žmoniu atgavo puikius plaukus, sulauko slinkima plauku. Duodam roda dykai per laisla, kaip išgydyt slinkima plauku, pučkus, didervines, niežus ir lytiska bruda. Nuo ko ju užtrinu tik 10c. Mes turime daug padėkavoniu laisla visokiu tautyčių. Tuojau rasyk pas mus:

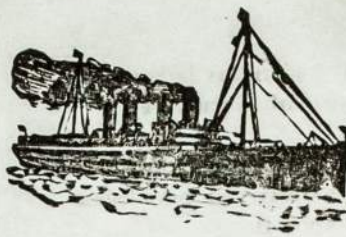
J. M. BRUNDZA Co.

996-998 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y.

STEFAN PAPIERNIK

Lenkiškas Bankierius, Laivakorčių agentas ir Publiškas Notarijus.

**807 S. Front ir
352 N. 25 St.**

PARDUODA

LAIVAKORTES ANT

VINIŲ LINIJŲ | VISAS PASAULES DALIS. MAINO PINIGUS
IR SIUNCIA | VISAS ŠALIS UZ KURSO KAINAS.

**Kamp. 23. ir Callowhill gatv.
Philadelphia, Pa.**

Bell Phone: Frankford 454 D.

George S. O'Connor

4464 RICHMOND ST.
PHILADELPHIA, PA

PLUMBERIS.

Pertalso gaza ir sutvarko kitus daiktus
reikalaujančius taisyimo. Teipgi intai-
so gazo, garo ir šilto vandens šilumą.

Bell Phone
Kensington 57-88

S. Szveda

Lietuviškai-Lenkiškas Graborius:
2409 E. Norris St., Philadelphia.

Visuose reikaluose kreipkitės pas savo tautietį,
kura visus rekalus atlieka prieliskai ir pigiai.

50,000 KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira \$10.00 Kožnam Vyru Ligoniu

Jeigu sergate kokio vyrišku ligoje, rašikiete ing mus ogausite didelės vertes knygelė. Ta knygelė pasakis aiškai keip kožnas vyras, sergantis nuo kraujo užnuodyjima, silpnibes vyriškume, abelnam nupulime speku, rhumatizme, organiško ligoje, vyduuriu, kepenu, inkštu arba pusles lygosie, gali lengvei išgydyte namosie. Jeigu asatie nusimine mokiedami piningus daktarams ir uz gidukles, negaudame jokios pagalbos ta, apatingai dykai gauta knygelė del vyru, jums bus vertesni bagelboi, keip \$100.00. Jie pasakis nu kuo jus sergate ir keip galeit buti greitai išgydyti. Tukstančiai vyru atgava sveikato ir vyriškumo per pagalba tos vertingos knygelės. Ta knykelė ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutinai turi žinoti. Pamikitie, jog ta knygelė yra gaunama vysai dykai; mas užmokam ir pačtau. Jėkirpkite žemia paduota kupona, ir prisiuskitie mum, o mas kuo greičiaus prisiusma jums vysai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygeles šendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 703 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Garbingas Daktarai: Meldziu prisiusti man vysai dykai, jusu abgarsinta knygelė.

**Dykai
del
Virus**

ardas ir pravardė.....
eta..... Statas.....

THE LITHUANIAN "KOVA" PUBLISHED EVERY
WEEKLY FRIDAY BY THE
Lithuanian Socialist Federation of America

J. BALTRUSAITIS, Editor

F. J. BAGOCIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

One year	\$2.00
Six months	1.50
Three months	.50

PRENUMERATA
visose dalyse svieto

Vienlema metams	\$2.00
Šešiams mėnesiams	1.50
Trims mėnesiams	.50

ADVERTEMENT RATES

One inch once	50c
One inch one month	\$1.00
One inch one year	10.00

APGARSINIMU KAINOS

Collis syk]	50c
Collis per mėnesį	1.00
Collis per metus	10.80

All Communications should be addressed

Visokiuose susiesimuose adresuokit:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

EDWIN M. SIPE

PLUMBERIS ir PEČIŲ INŽINIERIUS

712 E. Allegheny Ave., Philada.

Mano darbas gali but matomas nau-
joje svetaineje ant E. Allegheny Ave.

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

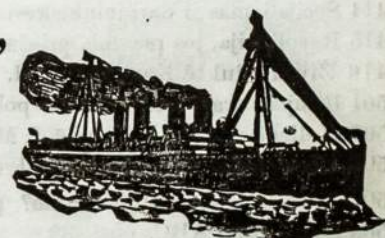
Pristato vezimus veseiloms, krikstynomis,
pagrabams ir tt. Jis yra rienintelis tikras
ir teisingas tautietis. Prekes prieinamos.

Keystone Telefonas: Mast 42-65-A.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiuncia po gvarancija į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus | visus miestus Jungtinių Valietijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

A. M. STANELIS Vienatinis Phila-
delphijoje Lietuvos

AGENTAS

Laivakorčių ir Pinigų Siun-
timo į visas svieto dalis.
Išdirba davliernastis ir kitus dokumentus.

306 N. 13th St. Branch Offices:
1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.

Frederick D. Felto

SALIUNAS

S. W. Cor. Richmond & Allegheny Av.
PHILADELPHIA, PA.

Yra tai geriausia
UŽEIGA
lietuviams.

Gloss Starch

akmolos pridulka pas stormin-
pilki arba geltoni.
isias krakmolos visokiems d-
denyj.

baksuka Argo,

ARGO
Gloss Starch

THE STARCH FOR EVERY PURPOSE

FOR HOT AND COLD STARCH

GEORGE
1216 S. 2nd St.
LIETUVIŠKAI

curat
amtuotojas
eral, greitai ir pigiai.
Philadelphia.
75 D. east.

tinai reikalingi gerai
atletų

alpern
Philadelphia, Pa.

is už žema preke.
o, indeda naujus.

9 iki 9 vakare.
is 9 iki 4 vak.

Telefonai:
Bell Kena. 36-18-A
Stone East 42-21-D

BAJ

ka Stainė

dyj. Arkliak ga-
eselloms, krik-
asivažinejimams.

Phila., Pa.

Musu knygos.

Skatykit ir platinkit jas!

1	Politiškas minių streikas, pusl. 20	
2	Kudikių vergija, pusl. 20	
3	Kovotojų giesmės. 42 revoliucionieriškos dainos, pusl. 48	15
4	Priėkūs Engels; jo gyvenimas ir darbai, pusl. 54	15
5	Moters ir politika, pusl. 50	15
6	Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai, pusl. 30	10
7	Darbininkų spauda ir jos priežastys; su paveikslais	10
8	Valslybė ir Socializmas, puslapių 31	10
9	Žemės Išpažintis, pusl. 56.	15
10	Kaip žmogus ant žemės atsirado, pusl. 40.	20
11	Amerikos Valstiečiai, pusl. 16.	10
95	Krikščionybė ir Socializmas, pusl. 74	15
96	Moteris prieš Teisybės ir Logikos Teismą pusl. 21	10
97	Ko mus mokina žvaigždės? Parašė K. Stiklelis, pusl. 32	10
98	Gyvybė (kantata) ir kitos poemos, parašė J. Viskoška, p. 41	15
99	Svajus, tragedija-poema, parašė J. Viskoška, pusl. 135	40
100	Bomba, komedija II akt., parašė Antonov, pusl. 24	15
101	Dilgėlių Žiedai, trys puikios apsakos, pusl. 31	15
102	Mikės valdinių poteriai; labai juokingi, pusl. 14	5
103	Kirpikai arba avelių piemenėliai; juokingos dainelės, p. 16	5
104	Amerikiečių cirkas arba Sorkės, su paveikslais, pusl. 15	5
105	Vienas respublikos karalių, parašė M. Gorky, pusl. 24	10
151	Vyskupas Myriel ir Konvencjonalistas, par. V. Hugo	8
152	Žmogus, Akuraterio apysaka, pusl. 40	15
201	Graudūs Verksmai, apie Lietuvos vargus, parašė Liepukas	10
301	Ar geras katalikas gali būti socialistu, pusl. 15	5
302	Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai, pusl. 16	5
306	Klebono karčiama, atsitikimas Šiauliuose, pusl. 16	5
307	K. Marx, jo gyvenimas ir darbai, su jo paveikslu, pusl. 31	12
308	Širdies balsai, 16 Jovaro eilių, pusl. 16	10
308	Emilija Pliateriūtė, lenkmečio karžygė, pusl. 15	10
400	Kantičkos apie peklos kančias, juokingos Liepuko eilės, p. 40	20
406	Baudžiava Lietuvoj, pusl. 76	15
409	Eilės Pr. Vaičiūčio, pusl. 165	50
401	Keistutis, Tragedija 5 aktuose, pusl. 101	02
420	Orleano Mergele, Tragedija, 5 aktuose, pusl. 156	25
513	Kaimiečių kova su ponais, pusl. 60	10
414	Socializmas ir darbininkiškasis klausimas, pusl. 40	10
415	Revoliucija, jos prasmė, priežastis ir pamatai, pusl. 43	10
416	Živilė, duktė Karijoto, pusl. 118	25
501	Rosijos caras, monologas, ir politiško turinio eilės, pusl. 15	10
502	Kelionė per Peklą, parašė J. Mauritz, pusl. 32	10
503	Darbininkai ir jų ateitis, pusl. 43	12
504	Kaip aš tapau milijonierium? pusl. 32	10
505	Socializmo ABC, pusl. 32	10
506	Paskutinė Banga, parašė Br. Vargšas, pusl. 32	10
602	Baltramiejaus Naksis, istoriška apysaka, pusl. 202	75
601	Raistas, parašė U. Sinclair, geriausia apysaka mūsų laikų, p. 355	\$1
612	Kaip geriausiai laidot numirėlių? pusl. 29	25
614	Dvyniai vagių, parašė kun. V. Dembskis, su paveikslu, p. 88	10
621	Spėka ia Medega, moksliska knyga, pusl. 380, apdaryta	\$2
631	Iš ko kyla melai? parašė kun. V. Dembskis, pusl. 175	75
632	Kankintojai ir kankintiniai už mokslą, par. kn. V. Dembskis	\$1
641	Gramatika angliškos kalbos (P. Mikolainio), apdaryta	\$1
643	Naujas budas mokintis rašyt nemokantiems	10
644	Aritmetika, geriausia knygutė mokintis rokundų, apdaryta	35
701	Puota ir Nuskintas Žiedas, puikios apyskaitės, pusl. 32	10
702	Iš bažnyčios istorijos, pusl. 16	10
703	Kunigija ir svietiška valdžia	15
704	Itekmė Socijaliskų Sąlygų ant visų kulturiškų šakų, pusl. 94	15
705	Vilius Tell, par. Schiller, vertė dr. V. Kudirka. Drama	30
706	Kur mūsų išganymas? pusl. 118	25
707	Mūsų dielės, per ką Lietuva kenčia, pusl. 31	10
708	Vargdieniai, puiki apysaka, parašė Al. Gužutis (Fromas)	50
709	Lietuvos Istorisa, S. Daukanto. II tomai, apd. pl. 1011	4.50
801	Revoliucijos Žmonės, 7 puikios apyskaitės, pusl. 78	20
802	Pragaro atgijimas, parašė grafas L. Tolstoy, pusl. 32	10
803	Po priedanga šventinybės, istoriška apysaka apie popiežių	25
804	Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto, pusl. 169	50
805	Iš kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir augmenys?	20
806	Kaip gyvena augmenys? pusl. 129	35
807	Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai, pusl. 370	\$1
808	Kada ir koku budu svietas susitvėrė, pusl. 140	35
809	Kada ir koku budu svietas kada nors gali pasibaigti, psl. 135	35
810	Apie žemę ir kitus svietus, pusl. 255 — 75c., apdaryta —	\$1
811	Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas, su paveikslais	\$2
	Ta pati knyga apdaryta	\$2,50
812	Geografija arba žemės aprašymas, pusl. 467	\$2
	Ta pati knyga apdaryta	\$2,50
813	Istorija abelna; pasaulio istorija nuo 2800 m. prieš Kristų	\$1.25
814	Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos, psl. 132	35
815	Rankvedis gramatų rašymui, 155 visokių gramatų, psl. 115	40
816	Gamtos Istorija, pusl. 210	50
817	Gamtos Pajiegos ir kaip iš jų naudotis, pusl. 238	50
818	Biologijo arba mokslas apie gyvus daiktus, pusl. 147	30
819	Pamatas visokiai reformai; vadovas sveikatai, turtui ir laisvei	50
820	Žodyna, angl.-liet. ir lietuvi.-angl. A. Laliū. Drab. apdarai	6.00
	Ta pati knyga, skuriniai apdarai	7.00
821	Jezusas Nazaretėnas. Dr. Ottoman Zar-Adush-Hanish.	.35
822	Pėdomis Kristaus, pusl. 176.	40
823	Raginis ir kitos gražios pasakos, pusl. 118.	25
824	Po keturiasdešimt metų. L. Tolstojus. pusl. 122.	25
825	Grigorius. Gražus pasiskaitymas, pusl. 87.	15
	„Kova“ kompletai iš 1906	\$3.00
	„ „ „ 1907	\$2.00
	„ „ „ 1908	\$2.00
	„Naujosios Gadynės“, „Skardo“ ir „Žarijos“ kompletai ir pavieni numeriai.	

„Kovos“ administracija

Antrašai Veikiamojo Komiteto.

1-mo Rajono	{ 1) J. A. Šnuskis, 22 Diamond St., Union City, Conn. 2) J. S. Pruselaitis, 17 James St., Waterbury, Conn.
2-ro Rajono	{ 3) J. Bulota, 229 S. Green St., Baltimore, Md. 4) S. Mankus, 216 Wharton St., Philadelphia, Pa.
3-čio Rajono	5) J. Baltušis, Box 483 Hazlewood Sta., Pittsburg, Pa.
4-to Rajono	{ 6) P. Norkus, 25 Van-Buren St., Passaic, N. J. 7) J. K. Gilius, 32 Van Buren St., Passaic, N. J.
5-to Rajono	{ 8) J. M. Jasiulevičius, Box 6, Minersville, Pa. 9) Veron. Lietuvnykiūtė, Box 596, Minersville, Pa. 10) J. Stasiulevičius, 31 E. Broad St., Hazleton, Pa.
6-to Rajono (Mass. val.)	11) A. Zimontas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass.
7-to Rajono	12) F. Živatkauckas, 110 W. Market St., Scranton, Pa.
8-to Rajono	?